Контрольный экземпляр

Масса а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 19 АВГУСТ, 1980 ШУ. • № 99 (6229). • Мах 2 кепиг.

МОСКВЕ, ТАЛЛИНЕ, ЛЕНИНГРАДЕ, КИЕВЕ, МИНСКЕ XXII ОЛИМПИАДА ЛОВЗАРАШ КИЙЧДЕЧЕИ ЧАКХДОАХАЧЕИ ДАКЪА ЛОАЦАШ МЕЛ ХИННАРАШКА — ПРОЕКТНИ, ІИЛМАН, ГІИШЛОЙ-МОНТАЖНИ ОРГАНИЗАЦЕЙ, ПРОМЫШЛЕННОСТА, ТОРГОВЛЕ, ОБЩЕСТВЕННИ КХАЧАН, ТРАНСПОРТА, БУВЗАМА ПРЕДПРИЯТЕЙ, МАССОВИ ИНФОРМАЦЕ СРЕДСТВАЙ, КУЛЬТУРА, КХЕРАМЗЛЕНИ ОБЩЕСТВЕННИ ПОРЯДОК ЛОРАЯРЕИ БОЛХЛОШКА, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКИ БОЛХЛОШКА, ГІУЛАКХЕРЧА НАХАГА, СПОРТСМЕНАШКА, «ОЛИМПИАДА-80» ОРГКОМИТЕТАГА, ПАРТИЙНИ, СОВЕТСКИ, ПРОФСОЮЗНИ, КОМСОМОЛЬСКИ ОРГАНИЗАЦЕШКА

Деза новкъостий!

Дег тІара дахкъала дувц аз шо XXII Олимпиада Ловзариш толаме чаккхдахерца.

Вай социалистически Даьхен столице — Москве хинна 1980 шерара ахкан Олимпийски ловзараш лакхача спортивни, организационни, технически боерме, бокъонца олимпийски харте правилаша ма яххара чакхдаьнниад. ГІоръяьнна йоккха дунен халкъашта юкъера событи а хинна дІаэттар уж.

Ловзараш кийчдечи чакхдоахачех хьинаре дакъа лаьцал Москван а хІаьта иштта Таллина, Ленинграда, Киева, Минска а, еррига союзни республикай дукхача кхыча городий къахьегамхоша, 60 совгІча министерствай ведомствай болхлоша. Дукха оагІош йолаш бола организаторски болх баьб «Олимпиада-80» Оргкомитето, халкъа депутатий Советаша, общественни организацеша Ловзараш кийчдаран чакхдахарай.

Олимпийски ловзараш чакхдахара кийчдаь дар эттара кердагІа йолча хІанзарча оборудованеца, бувзама, радио, телевидене, «Олимпиада» АСУ системашца кийчдаь баьхкдина спортивни гІирсаш, бокъал дика хьалаш ІалашдаьДар спортсменашта чуІеи тренировкаш еи, хьалъьлр тІехдина гостиницаш, гІулакхаш ду кхыйола предприятеш. Советски наха масса метте дина хьоашал деши дег тІарча безамцен тІанйбаьб Ловзарашка дакъа лоацарашн хьаьшийн.

XXII Олимпиада Ловзарашка дакъа лаьцар дунен масса а континентерча 81 мехка спортсменаш. Ловзарех лаьца яьча телерепортажашка хІара денна хьийжар 1,5 миллиард сагІа сагІ. ГІордаьнна спортивни толамаш даьхад Олимпиаде. 36 дунени, 74 олимпийскии рекорд яьккхай. Ловзарашка доккхий толамаш даьхад 80 дошо, 69 дото, 46 бронза медаль яьккхача Советски Союза спортсменаша.

Ловзарий, уж вІаштІехьдахара, Олимпиаде хиначa доттагІалех дег тІарча гІулакхийн чІоагІагІа мах баьб цига хиначa Дунен халкъашта юкъерча олимпийски комитета членаша, дунен халкъашта юкъерча спортивни федерацейи къамий олимпийски комитетийи кулгалхоша, дунен дукхагІдолча мехкашкарча сийлахьча хьаьшаша, спортивни судахоша, журналисташа, туристаша.

XXII Олимпиада Ловзарш къоавален спортен цІей а хинна дІаэттар, цар гІо дир халкъашта юкъера доттагІал чІоагІдара, вІаши дегадараш кхетадара, машар хилийтара. Цар кхотабир дунен халкъашта юкъера олимпийски болам, керда импульс елар олимпизма дахкъала идеалаш дІахо дегІайоалаяра.

ДІаях аз, «Олимпиада-80» кийтъечеи чакхйоаккхачеи дакъа лаьцараша дІахо а советски спорта байракх лакха айяь лелвергйолгах, вай Даьхен ирзи дукъа доагІача тайпара къахьегаргдолгах, шоай деррига низаш, знанеш, опыт халкъбоахама планашн КПСС XXVI съезда сийна тІанйца социалистически декхарашн толаме кхоачашдара тІайохийтаргйолгах се чІоагІа дог тийша хилар.

Могаш-маьрша хилда шо, деза новкъостий, керда къахьегама толамаш доахалда оаш.

Л. БРЕЖНЕВ.

ПЛАНАЛ СОВГІА — 90 ЭЗАР СОМА...

Грозненски «Трансмаш» завода болхлоше ер шу доладелча денз заданел совгІа арахийцай 70 эзар гергтача сома мехка товарни продукци, хІаьта планагІа лаьрхІачул совгІа маьхала яьккхай 90 эзар гаргга сом мах бола тайп-тайпара продукци.

Пятилетка тІеххьарча шера къаьстта дика тоаденнад завода коллектива технико-экономически хьонхамаш. Къахьегама овсарле лакхъяра задаки кхоъ ахи процент тІеххоачашъяьй, цул чотагІа кийтъяьй планал совгІа арахийца еррига продукци. Планал совгІа продукци маьхала яккхарах, металл, бийдел, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоарах, арахецача продукцега дІабоде мах лохбарах укх шера дукхьал ворхІ бетта паччахьалкхенна заданел совгІа 65 эзар сома пайда баьб завода болхлоша.

Хьинаре кха а хьегаш, предприятие цехашта юкъе лаьржачъ социалистически яхье укх шера хьалхара моттиг дІа ца хецаш хьайоагІарех я Оздоев Шариф Бексултанович керте латтача сборочни цехеи Козлов Евгене кулгалдеча механически цехеи коллективаш. Цар хІанзалехьа толамца кхоачашъяьй бархІ бетта план. Укх юкедисача деношка планал совгІа арахецаргья цар итташ эзараш сомий маьха товарни продукци.

* * *

11-ча ПЯТИЛЕТКА ЧОТАГІА

«ХІара балха денна — дикала ЗнакІ» яхача девизагІа шерра социалистически яхь йоаржаьча «Красный молот» болхлоша, дукхача бригадаша, цехаша шоай хьинаре низи кхоца бен къахьег иттлагІча пятилетка плани тІанйца декхарашн хьалхал кхоачашдара. Царех дукхечар дегаш тІоздоаха, къахьегама толамаш доах. Заводерча 180 болхлочо укх шера цхьоалагІча августага кхачалехьа дикка тІеххоачашъяьй пхе шера план. Царех итташ болча болхлоша лаьрхІад КПСС XXVI съезд хьаеллача денга кхачалехьа цхьайтталагІча пятилетка хьалхерча шера план кхоачашъяь яккха.

Пхе шера план хьалхал дукха хьалха кхоачаш е яь, бІубенна тІадоагІача шера календарагІа къахьегаш я бархІ бригада. Царех я Вербицкий Виктор Андреевич, Акатовский Иван Сергеевич керте латтача аьшкалхьарий, Баканов Валентин Сергеевича, Куковицкий Юрий Ивановича кулгалдеча болат доладерийн слесарийн бригадаш, кхыдреш. Юкъера лаьрхІача, хІора сменагІа нормаш 125—130 процент кхоачашъю цар.

Дукха болхлой ба заводе шкъа дІаелча юха ерзаеш дІайохийташ йола продукци кийчъеш. Царех 63 болхло ва шоай тамагІа а делаш тІехдика мара продукци кейч ца еш. Иштта барех ба товараш П. П. Янков, А. В. Антонов, кхы дукхий бараш.

КПСС XXVI съезда сийна — хьинаре къахьегам

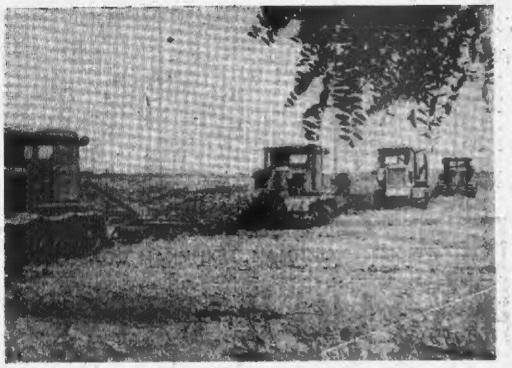

Хургболча хьувкъама хІанзе денз йоакхо ю

Сунженски дукъ тІа гІолла бодача новкъа долхаш гола тохачара цІаьхха хьогучанийнкхар дом а гІоттабаь йоагІа Сунженски района XIX партсъезда цІерагІча колхоза керттера агроном В. Ф. Дурнев лелаву машин. Тхона юхх сош из.

— Вакъдар аьлча, кхоачамболлаш механизатораш боацаш чІоагІа хало хьег оаха хІанз, — дувц Дурнев Виктор Федоровича, — ХІанзачул тІехьагІа аха, дезаш ди ворхІ эзар гектарал кІезигагІа доацаш лаьтта. Вешта, болаш болча механизатораша беча балха раьза да тхо. СменагІа цаІ-ах — шиъ норма ю хІаране. Дувцарих хІама хургдац. Унхазаря гаьна йоацаш йоаллача шоллагІча бригаде долхе шоашта гургда шоана.

Цо кийшача шоллагІча бригаде а даха цуй бригадир Бирюков Павел Петрович тхоай машина тІа а хоаваь, лаьтта оахачи дахар тхо.

— Гурахьа дийна ялат чу а дерзадаь, хІанз силос йоллаш, юха а ялат дІадера лаьтта кийчдеш я тха коллектив. Нах кІезиго бале а, гІулакхаш во дац бригаде, — йоах Павел Петровича. — Деррига балхаш агротехнически толашагІа йолча ханашка чакхдоах оаха наха шоай низ ца кхобеш. хьинаре къахьегарах. ХІанз лаьтта оахаш боахкача механизатораша са тоесача дена боад къовлабаллалца къахьегаш юкъера лаьрхІача 36—40 гектар лаьтта оах, норма 14 гектар йолаш.

Гурахьа дуъ ялат дІаделлаьтта оахача дІакхаьчача а сурт бІартадайра тхона. Лаьтта оахаш йоакха трактораш йиь я уж. Царна тІехьабус Іаьржача лаьттан пийса боал.

Тхо латтача гаргга ме гІорт дикагІа хоа болх беча моторий низ боза тата. Хьай йисте кхоай тракторaш соцаю механизатораша.

— Тхоаш кулгалхошта дицлуш латт моттар тхона. Шийла хий денадий Іа, Петрович? — бегаш бир хьатІабоагІаше а механизатораша.

— Шоаш дицдолийтаргдолаш-м дац вo. Шун сийна аргІанара «молния» а лязъяь воагІа со. Кхыча механизаторашка мукъагІа хьалхле яккхийта. Хьй машина чу термоса латт шоана. Дукха а меле даза ма дахалаш. Шийла да шоана из, — хьабаьча бегашта дукъала бегаш бев йист хилар Павел Петрович.

Хьй менначул тІехьагІа ...е Іо а хаййа балхах, массий а сихагІа бе йаш хужийтаргйолча торонех, шоайла дага а бувлаш, къамаьл хилар бригадирее механизаторийн.

Коллектива болх дикагІа вІаштІехьбаккхара чакхъяьхача баккьахьа хургдар аьнна хеташ цхьацца предложенеш йир механизатораша Сиденко Николай Петровича а Иванков Виктор Дмитриевича а.

Тхо цу бригаде хиннача дийнахьа 37 гектар лаьтта ахьар механизатораша.

И. ЭЛЬГУКАЕВ.

СУРТА ТІА: Сунженски района XIX партсъезда цІерагІча колхоза лаьтта оахаш йоакха трактораш.

Э. ТОЛМАЧЕВА сурт.

ПЯТИЛЕТКА КХОАЧАШЪЯЬЙ 145 БОЛХЛОЧО

КПСС XXVI съезда сийленца накъабахара къахьегама вахте эттача Грозненски «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода 145 болхлочо укх шера цхьоалагІча августага кхачалехьа рапорт делар пятилетка кхоачашъярах.

Заводе бригадашта юкъе лаьржача яхье дакм хьалха латташ хьайоагІача ялх бригаде коллективо а хІанзалехьа дикка тІеххоачашъяьй из. Царех я В. Исаков керте латтача сварщикий, Р. Лососнова кулгалдеча слесарий, Туранин Владимираш Габачаев Мохьмадеи кулгалдеча электросварщикийи вулканизаторийи бригадай коллективаш. Белгалдаккха дезаш да дикке цІераш лаьача бригадаша мел кийчъю продукци якъа дІаелча юха ца ерзаеш дІайохийташ дикен тІехдикен мара ца хилар. Ер шу чакхдалалехьа цхьайтталагІча пятилетка чотагІа цар арахецаргья дукхача мехкера товарни продукци.

Барти цхьоагІои йолаш

Лаьттан культураш лелаяра а хьайбашкара продукци локкхара а Грозненски района боахамашта юкъе эггара доккхагІа дакъа дІалоац «Грозненский молочный № 15» совхоза къахьегамхоша.

Шер-шера продукци алсамйоахаш къахьег цар. Къаьстта дика хьонхамаш доах совхоза хьайбаш лелдеча коллективаша. ВорхІ бетта план тІеххоачаш в еш кхо эзари бархІ бІаьн тонн гаргга шура паччахьалкхенна дІачуеннай цар. Дукха а дукхагІа я соахкартул цу юкъа хІара Іаттагара яьккхар а. Нагахьа санна соахка хІара Іаттагара 1254 килограмм яьккхаяле, укх шера яьккхар 1412 килограмм я, е 12.5 процент дукхагІа.

Иштта дика хьонхамаш а доахаш толаме къахьега хьайбаш леладерий низаш дІакховч зоотехнически бокъонаша ма яххара халонех бІу ца къажеш хьайбашта гІулакхаш доаттадарах, доакъара база чІоагІъяра хадданая йоакхо еш совхоза кулгалхой хиларах, болхлой къахьегамцара безам совбаккхара моральни а материальни а хьалаш балха юкъедоаладарах.

Хьайбашта мел эша доакъар лоаттадара совхозе лаьрххІа служба вІашагІъелл-лай директора заместитель Николаев Николай Николаевич керте а латташ. Цу служба мошача доакъара конвейер хадаргйоаца гІулакх вІаштІехьдаьккхад механизатораша, цул совгІа Іан замалахьа мел эша доакъар Іалашдара хьинар ца кхоадеш тІатеІІа къахьегаш а боахк уж.

Ийс бригада я совхозе хьайбаш леладеш. ХІара бригада болх тоабяра, гІанйца социалистически декхараш толамца кхоачашдара, хьинарашка хьажара, хьайбаш леладерашта юкъе шерра яхь йоаржаяра, лаьрххІа решени а яь, дикагІбола коммунисташи совхоза керттера специалисташи царна тІачІоагІ баьб.

Бригадай коллективашта юкъе лаьржача социалистически яхье ворхІ бетта баьча балхах эггара дукхагІа доахангара шура яьккхай Дедуев Амаде кулгалдеча № 2 йолча отделенерча бригада коллективо. ХІара шоаш кхоабача Іаттагара 1606 килограмм шура яьккхай цар план дикка тІеххоачаш а еш. 1600 килограмм шура яьккхай хІара Іаттагара Чинтамиров Чочос кулгалдеча бригадерча доаркаша. Соахкарчул дукха а дукхагІа я бригадаша яьккха шура.

КПСС XXVI съезда дикача хьонхамашца накъабахара шоашта юкъе шерра яхь а йоаржаяь хьинар ца кхоадеш къахьег доаркаша. ВорхІ бетта баьча балхах хьалха я хІара ше беттача Іаттагара 2424 килограмм шура яьккха Агаева Марха. ХІанзале кхоачашъяьй цо шиъ укх шерара план. Цо санна беркате къахьег Шамиева Асмарата, Гутиева Дашас, кхы дукхача доаркаша. ХІанзале шоай планаш кхоачашъяь баьннаб уж а. Барти цхьоагІои йолаш къахьег совхозе хьайбаш леладераша.

А. СУЛТАНОВ.

Хьинаре къахьегаш хьайоагІа

В. И. Ленина цІерагІча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе ЭЛОУ-АВТ яха установка болх бе йолаелча денз укхаза къахьегаш я комсомолка Лабышева Ирина. Хьинаре къахьегаша общественни балха тІа дикха дакъа доацаш хиларах коллективе сийдаьннад цун.

СУРТА ТІА: оператор, комсомолка И. Лабышева.

З. БАТЧАЕВА сурт.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТОН СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТОН ТІАНИЦАВ «1980 ШЕРА ХЬУВКЪАЯЬ ШЕКАРА СВЕКЛАШ ХАННАХЬА ЧУЭЦИЛГА, ДІАХЬОЛГА, ЧАКХЙОАККХИЛГА ІАЛАШДАРА КХЫ ТІА ДЕ ДЕЗАРИЯ ХЬАКЪЕХЬАРА» СОЦАМ.

ТІанйцача соцам тІа КПСС Центральни Комитетон СССР Министрий Советон РСФСР Министрий Совет, Украина Компарте ЦК-и Украински ССР Министрий Совети, Белоруссе Компарте ЦК-и Белорусски ССР Министрий Совети, Казахстана Компарте ЦК-и Казахски ССР Министрий Совети, Грузе Компарте ЦК-и Грузински ССР Министрий Совети, Литва Компарте ЦК-и Литовски ССР Министрий Совети, Молдаве Компарте ЦК-и Молдавски ССР Министрий Совети, Латве Компарте ЦК-и Латвийски ССР Министрий Совети, Киргизе Компарте ЦК-и Киргизски ССР Министрий Совети, Армене Компарте ЦК-и Армянски ССР Министрий Совети, СССР юрта боахама Министерство, СССР кхачан промышленноста Министерство, СССР заготовкай Министерство, СССР Госкомсельхозтехника, парте крайкомаш, обкомаш, райкомаш, автономни республикай Министрий Советаш, крайисполкомаш, облисполкомаш, райисполкомаш декхарийла яьй шекара свеклаш лоацача хана балхаш лерттІа вІаштІехьа даьхая дикен чуэцаре, уж дІанхахьара, шекар доаккхача заводашка уж йоа ца яйтара а шекар дукхагІа даккхара а кхы тІа мел эшар де. Из дара эшар фуд аьача, из да:

шекара свеклаш чуэца дІайолаялехьа свеклаш дІаювча еррига колхозашкеи совхозашкеи трактораш, свеклаш чуэца машинаш, погрузчикаш, автомобилаш, тракторни прицепаш, кхыйола техника, свеклаш дІачуийю пункташ, шекар доаккха заводаш, навкъаш, тІаьш, хьатІадоагІа навкъаш кийчдаь доакилга, хьувкъам чуэца агрегаташ, свеклаш дІачуийю пункташ, шекар доаккха заводаш лакха говзал йолча механизаторийцеи кхыча кадрашцеи Іалашъелга;

СССР Госкомсельхозтехника предприятешкея организашкеи, колхозашкеи, совхозашкеи, шекар доаккхача заводашка хьувкъам чуэцача машинашта, транспортни средствашта, мухьаш тІадоттачеи Іодоассадечеи техникана технически гІулакх дечеи ремонт ечеи инженерно-технически службай болх лерттІа вІаштІехьбоаккхилга, хІаьта цу гІулакха лаьрхІа запасной оатталий, узлай, агрегатий обменни фонд хьаелга;

хьувкъам чуэцача еррига машинай, мухьаш тІадоттачеи транспортни средствай технически торонех магарта дикагІа пайда эцара тІадерзадаь хоадам боллаш дола гІулакхаш чакхдоахилга, кулгашца овлаш цІенде дезаргдоацаш свеклаш поточни поточно-перевалочни хьисапе чуэцилга, хІаьта цу тайпара чуийца свеклаш шекар доаккхача заводий свеклаш дІачуийечa еррига пункташа уж дІачуийелга. Къаьстта теркам тІабахийта беза хьувкъам чуэцара конвейера — кхай тІара шекар доаккхача заводага кхачалца йолча еррига звеньяй болх дикагІа тайпара вІаштІехьбаккхара, дІалуш йола свеклаш дикагІа хилийтара, чуэцача, дІакхухьача, лоаттача, шекар доаккхача заводашка чакхйоахача хана уж на йоаяйтара. Из деча хана Винницки области Ямпольски района шекар доаккхача заводе болхлошеи колхозий свеклаш лелвераши санна, мехка кхыча районашкарча заводаша санна цаІаш йола комплексни планаш уттаяра опытах пайда эца беза:

колхозашка, совхозашка, свеклаш дІачуийеча пункташка, шекар доаккхача заводашка чуэцара, лоаттаяра, чакхъяхара технологи нийса лелвара цІенхаштта тІахьожам лоаттабелга. ХІара боахаме свеклаш чуийца яьнна кхаш кхе мел йиса свеклаш хьагулйича мара аха йиш яц;

свеклаш кхеча боахамаша шекар доаккхача заводашка дІалла еза еррига хьалкхеяь свеклаш, доакъарийнеи кхыча гІулакхаштеи уж дІа а ца ухийташ;

кхай тІа а свеклаш дІачуийечa пункташка а болх беча наха хьинаре къахьегара эша хьалаш Іалашделга, свеклаш ханнахьеи дикен чуэцара дІанхахьара, чакхъяхара, уж паччахьалкхенга йохкара планаш кхоачаши тІеххоачаши яра, шекар дикахара плаз кхоачашъяра тІехьа лаьржача социалистически яхьа, моральни материальни поощренех шерра пайда а эцаш, шерра юкъеоза беза колхозхой, совхозий, свеклаш дІачуийечa пунктай, шекар доаккхача заводий, СССР Госкомсельхозтехника предприятей, транспортни организацей болхлой.

Шекара свеклаш ма могга хьувкъаяра а шекар дукхагІа даккхара а свеклаш дІаювча союзни республика министрий советашта тІадиллад уж чуэца еза ханаш белгалъелга а шекар доаккха заводаш болх бе йолайолийтилга а, овлаш дегІадари цар шекар Іоадари теркал а деш.

Свеклаш дІаювча союзни автономни республикай министрий советаш, крайисполкомаш, облисполкомаш, райисполкомаш декхарийла я шекара свеклаш хьаахкара графикаши уж дІакхахьара заданеши чІоагІъе, уж кхоачашъелга Іалашде. Шекар доаккхача заводаша леррагІа болх бергболча боарамагІа свеклаш хьалха еза 20 сентябре кхаччалца, кхаь деннеи кхаь буси болх бара запас а хургйолаш, хьаяьха свеклаш кхашка лоаттае йиш яц.

Шекара свеклаш кхашнара хьакхахьара, уж йоа ца яйтара, цар дикал лох ца ялийтара къаьстта теркам тІа а бохийташ, КПСС ЦК а СССР Министрий Советo а Компартей ЦК-аш, союзни республикай министрий советаш декхарийла яьй колхозийи совхозийн кхашкара свеклаш уж дІачуийеча пункташка дІакхахьара мел эша грузовой автомобилаш Іалашъе.

Халкъа боахама кхыча доакъошкара 1980 шера шекара свеклаш чуэцача дакъа лоацаргдола еррига автомобилаш РСФСР-еи Украински ССР-еи свеклаш дІаювча районашка 15 сентябрь хьатІакхачалехьа дІакхача еза, Казахски ССР, Молдавски ССР, Киргизски ССР — 20 сентябрь хьатІакхоачаш, Белорусски ССР, Грузински ССР, Литовски ССР, Латвийски ССР, Армянски ССР, — 1 октябрь хьатІакхоачаш.

(Чакхдоалар. 3-ча оагІо тІа).

Партийни организацешка – отчеташ хоржамаш

ЛАКХБЕ КОММУНИСТИЙ БЕХКТОКХАМ

Укх деношка Назрановски Ахриев ГIапура цIерагIа «Электроинструмент» заводан инструментальни цехан коммунисташа ладийгIар цехан партийни организацен секретара, слесара-инструменталацика Халгуев ТIахIира аьлча отчетни докладага.

— КПСС ЦК июньски (1980 шера) Пленума социалистически тIоаргIа дегаш айдаь а долаш тулленвад вай тахана ерча собранс, — аьлар цо. — Пленумо лаьрхIад юкхьанцарча партийни группашкара дена парте съездага кхаччалца отчеташ хоржамаш чаккхдаха. Цудухьа тахан вай цехан коммунисташа отчетни шера баь болх башха беза, пятилетка тIехьарча шера планаш кхоачашъяра де дезараш белгал а доккхаш из шу толамца чаккхдаккхаран къахьегама овсарле лакхъяран ккы а чIоагIа гIа теркам тIабахийта беза. КъастIа белгалдо дезa цеха партийни организаце организационни балха боарамах, нахa луш болча атеистически, интернациональни кхетамах тийша дукха долга. Цу балхаца дувзаденна да дуккагIча даьккъе цеха коллектива къахьегама толамаш, ерригача завода арахецача продукце эффективность лакхъялар.

Тахинарча дийнахьа цехе болх беш ва 6 коммунисти цхьа кандидати. Керттерча участкашка, дукхагIа бехкто кхам болча дIа-юха хьожабаьб уж партийни организаце. Политшкола пропагандист ва цеха начальник Оздоев Рукъман, слесарь-лекальщик Котиев Альмад шоай халкъа дружина командиралла хержав, цехкома председатель ва шлифовщикалла болх беш вола Шадиев Осман. Производстве хьалхале лелирал совгIа, дешаца а гIулакхаца а новкъостий тIахьех цар парте хьалхашка уттаду денхараш кхоачашдара. Цехерча коммунисташта къахьегамхой хьалхашка латта заказаш кхоачашдара сарцагIбаха магарах вIаштIехьдаьннад. Йоах докладчико, пятилетка тIеххьарча шера воркI бетта план тIехикхоачашъе. 18 процент эргалйнай станочни парк. Цу гIулакха дикка гIо дир цеха партийни организацена завода партийни бюрос. Наст-наста цхьаццаболча коммунистий отчеташка ладувгIар партбюрос. Дукха беседаш яьй къахьегама дисциплина телхаерашца, балха ха йоаерашца, бахьанаш доацаш балхара дIабуала гIертарашца. Халханнахьа еш хиннай цехе социалистически яхьа кулгалдарах йола собранеш а.

ХIаьта а цхьадола кхоачамбоацараш нийсденнад отчетни шера цеха партийни организаце баьча балхе тIа. Цеха партийни организаце секретара гулбеннарий терким тIабахийтар партийни мугIараш шердара даьккъе баь болх кхоачамбоацаш хилара. Отчетни шера аьлар докладчико, вай партийни мугIараш кердача членашца шердаьд ала йиш йолаш дац. Парте кандидаталла хьайиэцар цеха технолог В. Тангиев. Кандидатеки ха чакхъялалехьа дIаваьлар из. Фуд бахьан? Малав бехке? Эггара хьалха вай — коммунисташ. ЛерттIа хьежадац вай цу гIулакхага. ДоагIIача тайпара хьттадац вайгара завода партбюрос а. ХIаьта белгал ца даьккхача далац партийни мугIараш шердара резерваш цу цехе дукха хилар. Коммуниста сай айдара парте хьацаш болчарца цахаллаш кхетама болх бара доагIIаш йола терко яьза хилар хьагойт лакхе доаладьча масало.

Партийни организаце цIанйнь решенеш кхоачашъяра лоаттабаь тIахьожам цхьаццийолчи хана мела хинналга гуш да.

Цудухьа нийсьенни хила тарлу цехе наг-нагахьа къахьегама дисциплина телхаю моттигаш.

Собране къамаьл даьча цеха начальника Оздоев Рукъмана дийцар шоай коллективо деьхача толамех. Гучадьхар дукха кхоачамбоацараш а. Цехови партийни организаце наст-наста дувцаш дар къахьегама гIулакхаш, цхьабакъда, цига тIейдеча социалистий дукхагIйола пункташ дукха ха кхалехьа йилора. Йадара хьалхьокх социалистически яхь деладра гIулакх деигаето. Завод сперьяра цехо яьц сиенагIа болх бергболаш де дезачох къамаьл дир цо. Болхлой кийчбара дикагIа новкъостал де дезаш я № 14 йола профтехучилища. Цунца оттадаь договор да.

Инструментальни цеха слесара-лекальщика Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутата Котиев Альмада белгалдаьккхир, болх дикагIа бара йолча шоай торонех бизза пайда эцара цеха партийни организаце, коммунистайа йоагIIача тайпара йоакхо ца ел, ца къаьстта ала доагIа цеха механически участках. Ледара болх бу кхоачам болаш шлифовщикаш, токараш, инструментальщикаш кийчбара.

Кура боала яьш йолаш бац цеха коммунисташ идейнокхетама балха даьккъе а. Хьадла лостам боацаш болх баьб коммунист Х. Хазбиев председатель волча «Знание» общества пахьаьцарча организаце. Цхьаццайола мероприятеш лерттIа чакхъяьхаяле а дентара денга шийна тIадилла общественни декхар бовамца кхоачашдеш, ди тIехьа дуккагIа нах чуувлаш дIадихьадац цо гIулакх. Талмастта леладу шийна тIадилла гIулакх коммуниста цехкома председатела Шадиев Османа а. Хан-ханахьа яц социалистически яхьа итогаш, уж шерра дIайовзийтилга Iалашдац. Дукха магирхой ба цехе, докладчико ма аллара, амма царна юкъе беш бола кхетама болх лерттIа ба ала йиш йолаш вац цеха комсомольски организаце секретарь вола И. Бузуртанов.

Цу собране яитта къамаьлаш дир парте Назрановски райкома хьалхарча секретара Мяниев Асхьаба, завода директора Зурабов Мухьмада, партбюро секретара Муталиев Салмана. Цар теркам тIаззвр данза дисача гIулакхашта.

А. САГОВ,
тха себ. корр.

САГ ШИЙ КХЕЛА ДА ВА

Iоаяьча опытах ког гIортолга ю

Бахача наха, къахьегамхошта атеистически кхетам луча цхьайола опыт Iоаяьй оаха. Цу гIулакха пайда ийбу балха тайп-тайпарча формаехи средствaехи. Укхаза лоаш пайдане гIулакхаш долга хьахьекхад дика кийчъяь лекцеш эшаро, беседаш чакхъяхаро, хаттарийн жорийн сайренаш яро, конференцеш вIаштIехьъяхаро, клубаша, культура цIенош, библиотекаша беча тайп-тайпарча просветительски балхо. Цу даькъе тIехьабисача вахача сакхетаме эргалонаш яра дика гIо деш я Iаламах, обществах, сагах йола юкхьанцара знанеш тела школаш а.

Бакъда, атеистически балха цхьаь цаI форма нийслургьяц динах тешача хIара къаьст-къаьстача сагаца беча балхаца. Из деш хилча кхетаде хела хилац динах хIака теш саг, цун хьашташ, уйлаш, дагадоахкараш довза йиш хул, тIаккха цунца болх бара дикагIдола наькъаш белгалдаха а аьттув боал.

Иштта, лоархIаме да нахаца беш бола индивидуальни болх дика духьаларча массови мероприятешца вIаши тарбеш чакхбоахаш хилар а. Вай социалистически вахаре хьисап тIа-тIа вахаре чIоагIагIа чIоагIлуш доагIаш хиларо, общественни сакхетаме довлаш Iилма-материалистически мировоззрени хиларо халкъа духовни вахаре чIоаггIа ший моттиг дIалаьцай социалистически обрядностои традицеши.

Шерагара шерага вахаре шерагIа даржаш латт саг яряхар торжественни хьале деадар. Советски Эскаре гIулакх де болха кагий нах накъбабахар, тIема, къахьегама ветеранашца, производстве хьалхалеттарашца вIашагIкхетараш чакхдахар оаяна йола обрядиш традицеши. Дина обрядиста духьале ярал совгIа, берригача дин кхетама Iоткъам бохабара чIоагIа лоархIаме да советски наха хьаккелла, цар юкъара уж Iалдалаш, традицеш.

Районе хIанз вIезига бац атеистически, интернациональни болх булургбола нах. КПСС обкома лекторий-атеистий курсаш чакхъяьхай укх тIеххьарча шерашка кховатьханел совгIа волча саго, хIаьта районера яраш — 67.

Дуккхача кулгалхоштa карагIдоал бовхамe, организаторски гIулакхашца цхьана наха юкъе шерра кхетама болх лелабе а. Цу хьанъекхьа шийгара дика хьокхам гойташ ва ГIалашнарча санаторно-хьуя школа директор Чаниев Идриса Iадрахьман. XIX партсъезда цIерагIча колхоза техника кхерамалёв инженер Спиро Неля Владимировна, района халкъа суда председатель Модсбадзе Павел Сандрович, халкъа судахо Бабиева Сарет Махчиевна, Серноводски юрта Совета председатель Умаров Ахмед Магометович, Нестеровски стансовета председатель Мейриев Хьадиса Дудар, кхыбараш.

Дика керте латтараша къаьстта чIоагIа къахьег нагирхой дIахьача заман тIехьадисача гIулакхаште мутIахь хургболаш хьалхебара. ХIаьта цхьайолча хана цу тIехь аьттув а боал цир. Цунца мара кхетаде дагIац мехкарий удабар, шариIата Iадалагiа саг яхар-йоалаяр, кхелета йийгаш маьре ахийтар, урдош телар, пхьа лехар санни дола нийрча гIулакхаш вайна юкъе хIанз а дахаш хилар.

Масала, Губиева Тамара Шатоев Ахьмадага маьре яхачул тIехьагIа бархI бер хьахиннад цар. ХIаьта а ЗАГС-е регистраци яь хинназ. ТIаккха дукха за йоацаш Шатоева шоллагIа саг йоалаю. Маро саденкха ца юташ лийшинча Тамаре коара дIалаха йийзар. ШариIата Iадалагiа могадеш хиларие шийн бераш цунга дIа ца луш лийлар из.

Бакъда, нийслуш да, дино Iоткъам бер бахьан долаш йитача кхалсаго парте райкоме хьа а яьй ше Iодаь бер даьгара хьаьа эргдац аз аьле расписка язеш. Из дир 1969 шера аьча Курбанова Петимат Махмудовнас. Иштта 1979 шера яьча шийн йийгах къаьстар из.

ХIанз чакхбаьннаб бусалба дин лелаберий мархий бутт. КъематдийнахьЬа йоал хургьа яхаш моллашеи дина керте латтарашеи дувцача фаьлгех теша а тешаш мархакхоабаш хул ханха нах меттел, нагирхой а бераш а.

Нестеровски станице вахаш волча Тибоев Альмада мархахIана кхабац оаш. Яхаш шийн берашта дIадахача шерашка отташ хиннал гучадаьлар. Цунца дукха къамаьлаш де дийзар стансовета председатела Д. Х. Мейриева. Цо дIадоазийтар цуина дина культех дола законодательство. Цул тIехьагIа дитар Тибоева харцахьаре гIулакхаш.

Марха кхабаро бераште моральни ле даь ца Iеш, физически а Iоткъам бу. Къаьстта чIоагIа хало ю цо берий ховхача дегIамашта. Цудухьа, дин цу обрядаша хаддамза къовсам лоттабе беза вай на гIулакх ши-шегIа дIадаларга я ца хьежаш.

Юкхьанцарча партийни профсоюзни, комсомольски организацеша, атеистически болх вIаштIехьбоахараша, лектораша-атеисташа, пропагандисташа плаьнагIа шийн хьадда лостам болаш хьдлама бе беза дина духьалара болх. Де мел эшар де деза нагирхой бераш дина Iоткъамa вIал ца дахийтаре. Iилма-материалистически сакхетаза болаш уж хьалкхебара. Цу даькъе IалаьмaIe дукха де йиш йолаш я школа, дезал.

Иштта, Орджоникидзевски станицерча № 1 йолча школа дешархой Резникова гIар даьлах тешача шоай дасен нанаси баптистий тоабана юкъеяза хиннаб. Кхыча нах бахача моттигашка дIа а ухаш нах вIашагIкхийттача дина Iемилаш кхоачашъеча даькъа лацийтад цара.

ТIаккха даьгарен наьнагарен малагIа хьоккам эшаргба ийс шу даьнача Дугаевай йиIито уж шакхе а чIоагIа юрта бохабу малар молаш хилча. Вухсонаш цу шинне гара бераш леладара бохьнаш дIаяьхай, хIаьта болх ца беш леларах даьна чуваьлла суд а йор.

Даьлах тешараша е чIоагIбенна атеистически кхетам боацача нахеца беш бола болх IалаьмаIе човлахане ба. Царех цхьаь бисараш коллективни къахьегама юкъеяза беза, дешанза бараш — дешаре, тоIабаь боахараш — хIара деннарча вахара. ХIаьта керттердар — керда вахар хьалдеча хьинаре къахьегаре, общественни вахаре даькъа лацара хIара саг вогъеоар.

Бакъда, нийса хургдац алхха динах тешараштен шек барашта юкъе атеистически болх баь вай Iеш хуле. Цу тайпара болх атеисташа а бе боагIа. Из деча хана материалистически кхетам кIоарбеlга, тIаккха цунга гIолла уж шоаш хьинаре дина къовсам лоаттабе баргболаш оттаде деза гIулакх.

«Идеологически, политико-кхетама болх дIахо товбарах» болча КПСС ЦК сонам тIа белгалдаьккхад, дина тIехьадисача гIулакхашца къовсам лоаттабечара коммунистий, комсомольций бехктокхам кхы а лакхбе беза, аьнна. Цу даькъе кхычахьа санна тха а йоне а пайда эцаваза йола тоарoнаш болаш я.

Цу балха юкъе хIанз а кIезига дакъа лоацаш ба юрта боехама, унахцIено лорaю специалисташ, производстве хьалхалеттараш. ХIаьта нийслуш да хьыметтел пропагандистий, лекторий товзал карерзаьраш а цу балхах къехкаш йола моттигаш.

Т. ХАШАГУЛЬГОВА,
КПСС Сунженски районa инструктор.

Пятилетке хьалхалаттар

КПСС XXVI съезда сийна къахьегама вахте эттача «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода ремонтно-механически цеха болхлоштa юкъе къаьстта дика къа а хьегаш башха дика толамаш довхаш хиларца белгалвьнна ва слесарь, коммунистически къахьегама ударник Черноиенко Алексанар Григорьевич. Яхье хьалхе латтача во хIара сменагIа нормаш дикха тIеххекхоачашъю, керда къахьега болабеннараштa эшаш дола новкъостал ду.

Хьинаре къа а хьегаш, башха-дика толамаш дахарах цунна еннай «Социалистически яхье котвальнар» яха сийлен Знак.

СУРТА ТIА: слесарь А. Черноиенко.

З. БАТЧАЕВА сурт.

Хьинар айдаь

Грозненски ремонтно-механически заводе шийн тамагIа а долаш эггара хьалха продукци кийчъе воллаенчарех ва слесарь Галустян Юрий Асатурович. Шийна тIабилла моллагIа болх массаза цIена кхоачамбу цо. Цудухьа тахан духхьашка дуй ядар цунна лоархIаме продукци кийчъяра йола бехктокхамо задани. Массех сахьт ханал хьалха шийна тIабилла болх чакхбаьккхар Галустян Юре. ОТК контролераш хьежача цхьаннхa дакхa гIалат а доацаш тIехдина из продукци хилара тешал а деш дIалахийтар из потребителашта. Кхача бесса хила йиш я яцар яз, хIана аьлча заводерча болхлошта юкъе эггара хьалхарчарца «Профессех дикагIвар» яха сийлен цIи яккарех а ва из.

Духхьал ше дика къахьегарах кхоачамбаь Iеш оамал яц кун. Шийн опыт дикагIйола балха методаш дIа а йоккийташ цо кийчбаь говзанчаш дукха ба заводе. Предприятерча болхлошта юкъе эггара хьалхарчарца рапорт деннад цо оттлагIча пятилетка задани кхоачашъярах. ХIанз цхьайттаlагIча пятилетка календарагIа къахьегаш ва из.

Хьинаре къахьегарал совгIа, общественни балха тIа а дикаь дакъа лоацаш ва дикагIйола производственник. Цхьа санна массехаза хоржав из профсоюза цехкома председателалла. Дукха болх баьб цо социалистически яхьа цунна кулгалдеш кхетамца вIаштIехьдаккара. Заводерча хьехамчех дикагIйола цаI лоархIаш а ва из.

Слесара Юрий Асатуровича даьхача къахьегама толамий лакха мах баьб Даьхено. Цунна цIа ленин я ленински юбилейни медаль, «Социалистически яхье котвальнаре дяа массехк сийлен Знак, «ИйслагIчен пятилеткий ударник» яха шинь сийлен Знак. Цул тIехьагIа цунна еннай «Механикалта промышленноста отличник» яха сийлен ЦIи.

Цу дезача совгIатана дукхача хIамаина декхарийла ву из. Цудухьа ше доаха къахьегама толамаш тIа-тIа тоадеш хьинаре къа а хьегаш, тIайоагIача пятилетки хьалхарча шу шера задани КПСС XXVI съезд хьалдачa денга кхачалехьа кхоачашъе лерхI Юрий Асатуровича. Из цо толамца кхоачашдергхиларах теш цун новкъостий, хIана аьлча цун дош массаза а чIоагIа хул.

В. КОСТОЕВ.

ВАХАЧА НАЬХА ЙОАКХО ЕШ

КПСС XXVI съезда сийлена накъаьххаро доккхий социалистически дахкараш тIайийцад «Грознефтегаз» механизированни газови управленеча чуйоагIача коммунистически къахьегама сийлах цIи лелаеча А. С. Балаяица кулгалдеча цхьоллагIча цеха коллективо. Уж хинал хьалха кхоачашдара шерра социалистически яхь йоаржаьча из шийн торонехи кхоачамехи бизза пайда ийбу. Цудухьа цхьа бутт дIабахийтабац из пятилетка тIеххьарча шера тIайийца социалистически декхараш дикка тIеххкоачаш ца деш. Хахал кхо дк хьалха йисте а яьккха «Западни Гудермес» яхача шоллагIча сепарационни трапии установкера гоод Гудермесе бахача наьха бытовой гIулакхашта лаьрхIа дIаяхийтай газ.

ХIанз цу городе бахача наха бытовой гIулакхашта хIара дийнахьа бусн дIайоадийта газ кхо эзар кубически метр я, хьалха дIадахача шерашка аланца йоагаш зехьа йолш хинна из лоархIаме бийдал хIанзчул тIехьагIа бахача наьха хьашташ кхоачашдара хаддаиза сепарационни трапии установкера дIаухийташ хургья.

Бахача наьха цIеношка газ дIайохийтачa къаьстта дика къа а хьегаш, хаддаиза социалистически яхье хьалха латташ хиларца белгалбаьлар слесараш, коммунистически къахьегама ударникаш Закурдиев Николай, Даудов Iумар, Дроздов Михаил, кхыбараш. Цхьаккха смена дIаяхийтац цар шоай сменни нормаш юкъера лаьрхIача 130 — 140 процент кхоачаш ца еш. Белгалдаккха дезаш да цар кхоачашду балхаш цхьанкха тайна цIна санна массехаза ентIехдикен мара ца хулилга. Иштта къахьегаш болча царна цхьа санна массехаза еннай «Социалистически яхье котвальнар» яха сийлен знакаш.

А. ТИЩЕНКО.

БОЛХ БЕЗАШ ХИЛЧА

Ачхой-Мартановски района «Лермонтовский» совхоза шоллагIча ферма коллективо доагIа сий ду Iаьсий леладеш йолча Анаева Зинай.

Ферме из болх беш йоал ялхлагIа шу мара дац. Цхьабакъда, цу юкъа дика кара-бераябаьб цо Iасалгашта дола дара болх.

— Тамаш я яц, — яхаш дувц Зинах дукхача хана деиз Iаьсий леладеш хьайоагIача Дибирова Зурас. — Дукха беза Зинайна ше хержа болх. ЗIамигача берашка санна хьож из Iасилгашка. Халонех бIу ца къовибеш, из кхо ца беш къахьегаш а я. Цудухьа дика да цуй балха хьокхамаш а.

Хьалхашна латта декхараш толамца кхоачашде из Iоааьй республике цIиенаь йолча Iаьсий леладечо Арсанова Арубикас.

— Болх бе йолаенначул тIехьагIа ши вIиура даьнча дог иккар са айса хержача профессех. Из болх сайга бу лургбоацаш санна хийтар. Цу ханна Арубика оарцагIьаьнаецаре фермера дIахха а хургьяр. Шай болх баь яьначул тIехьагIа сона новкъостал де оттар из, доагIа хьехамаш а деш. ТIеххьара кхычох хувцаргбоацаш безабелар сона сай болх, — яхаш дувц Зинас.

Биъ бутт баллалца леладу Анаевас Iаьсий. ХIанз цо доал деш 35 Iасилг да. Унахцiена хьалихуяш доагIа уж. Дийнахьа буси царех хIаранена тIакхет юкъера лаьрхIача 400 грамм дулх, план 280 йолаш. КПСС XXVI съезда дина къахьегама совгIат нийчдар духьа шийн балха хьокхамаш ихы а лакхде лерхI Анаева Зинас.

А. ЗАЙНУТДИНОВ.

ТIЕХЬА ЦА ДОАЛИЙТАШ

Шер-шера ва болча ялатий дика хьуйкъам хьалкхебу Сунженски района «Победа» колхоза механизатораша. ПланагIа даникха дезар 25 центнер йолаш юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 30,2 центнер а йоакхаш кхо эзари воркI бIаьи гектара тIара ялат чуийцад цар укх шера а.

Иштта дика толамаш а доахаш ялат кхеде механизаторий аьттув боал агротехнически бакъонаша дIа ма деххара лаьтта оахаши, маккаш доахаши, тIаккха из шаьрдеши, нийсдеши, эггара дикагIча денкошка фу дIадуеш дувзадена дола деррига балхаш тIехьа ца доалийташи лерттIа цар кхоачашдеши хиларах.

Ка бола ялат кхай тIара чуийца доаллашехьа а дIаболабелар колхоза механизатораш гурахьа дIадуваргдолча ялата лаьрхIа шоай кхашкара лаьтташ аха. Цу гIулакха дийнахь а бус а ца соцаш бархI агрегат йоал лаьтташ оахаш. ХIара агрегата тIа шишша механизатор ва болх беш. Иштта е еззача тайпара йоакхо а еш цар шоай болх дIаболабарах механизаторий из дIакхьачаб хIанзале 15 август хьатIакхоачаш кхо эзари ах эзари гаргга гектар лаьтта аьха Iодилла. Укх гурахьа цар дIадуврга из бола ялат 3350 гектар, цул совгIа хьайбашта доакъара лаьрхIа цхьана вIашагIъэбаь рожи рапсаи — 400 гектара тIа.

Лоацача хана деррига аха деза лаьтта аьха дакхьара тIатеIIа къахьегаш боахк колхоза механизатораш. Дикка шоай дийнахьара балха нормаш тIехкоачаш а еш хьинар ца кходеши овсарле лакха йолаши къахьег Манович Михаила, Соляников Владимира, Жуков Анатоле, Князев Петра, кхыбараша.

ТIехьа ца доалийташ шоай ханнахьа кхашкара балхаш чакхдоах механизатораша.

А. СУЛТАНОВ.

IИЛМАИ ТЕХНИКАИ ДОАЗОНАШ

КХОАНЕН АВТОМОБИЛЬ: НАЬКЪА ЮХЬИГ

Дунеи автомобильни парке лоархIаш я хIанз 350 миллион совгIа машин, цар йоагаю Iалаьмате дукха бокхача махтера мехкдаьтта продукташ, цунца цхьаьна ховлуш эс ду гопахьарча сонна.

Кхы а маьха дарегIа дола автомобильни доагор лахара, керда двигателаш кийчъяра боккха теркам тIабохийт тахан. Цу даькъе вай мехка деча тохкамех дийцар АПН корреспондентаца къамаьл деш Iилманси техникани йолча СССР Пачхахьалкхен комитетерча электромобильни транспорт хьаяран дегIабоалаярах йолча ведомстваша юкъерча комиссе председатела, СССР Iилмай Академе члена-корреспондента Д. В. Великанова:

— Берригa из цхьана лаьрхIача вай автомобильни транспорт шозза совгIа тIех я мехка ерригача электростанцейл. Цу масштабашка кхаьчача хана мехкдаьтта доагора метта кIезигагIа, дефицитни дар кийчдар. ХIана долаш дараша конкуренци лелалургйола принципиальни керда автомобильни двигатель хьаир лоархIаме калкъбоахама гIулакх а хинна дIаэттад.

Тохкамаш дуккхача лостамегIа ду пайцига. Царех цаI — кхерий кIора бензинах пайда эцар. Вай химикашта кораьйй шеррача масштабах цу тайпара дола бензин дахкаре балхаш дIадоладе торо хулийташ йола массехк прогрессивни технологически решени. ЧIоагIача доагорах коьча доагор деш йола промышленни установкаш хьалъеш латт СибарегIен Эстонеи. Кхерий кIорен сланцайн йоккхий ресурсаш йолаш болча мехка хьалашка синтетически доагорах пайда ийбар перспективни гIулакх да, хIанз долаш долча внутренни сгоране двигателашта конструктивни хувцамаш де дезаш ца хилар бахьан долаш а.

Интенсивно ду водород юкъейоалаяра балхаш. Ховш долча тайпара, из газ бензинах йоаллачул шозза аказзен хIана ялац аьнна дукхагIа йовхал йоаллаш я, хIаьта цун запасаш практически боараи боацаш дукха я. Водородах пайда эцара лоадам-боацаш хувцамаш де мара дезац хIанз болаш йолча автомобилий конструкцена. Теркам тIаозаш да из тайпа доагор экологически даькъе а фактически лена дола хIама да доаллаш хилар.

Цу тайпарча автомобилий опытни образецаш хьаь нийча я, хIаьта, хетархаьа, дукха ца товш Москван улицаш тIа ара а яргья.

Цхьабакъда, водородни доагорех шерра пайда эцара наькъа тIа хIанз укх сахьате дикка халонаш нийслу. Иштта, масала, ЗИЛ-130 яха дилла лелаш грузовик тоIадаьча феза болх бе яккхара, цу тIа цхьа тонни ах тоний гаргга дозал дезаш йола баллонаш оттае еза, цо фактически лохбу машина мукъ бахьара нийса. Коьчача газа криогенни бак эшаргья, цу тIа а цунга дIадодар тIа а кхегарга.

Цудухьа йоккхагIа перспективни йолаш гIулакх лерхI водородах бензино-воздушни смесах тохача хIамин къисапе пайда ийбар. Цу наькъах кIезига пайда бергбац дIададача доагора доага дакъа дикка илсамдоал, чакхъяьннача газах токсически веществаш кIезигагIа йоакх.

Массехк шу да вай йоккхийча городашка бензобака меттел «бутан» е «пропан» аьнна тIа а ладаь цIе баллонаш тIа а латташ йолча грузовой автомобилашта эксплуатаци ю. Царна эксплуатаци ена Iоаьлча опыто хьахьокх, городашкарча хьалашка уж шоай бензинови вежарашца къовсалургдолаш хилар. Цу тайпара йола машинаш дIахо а арахецаргья.

Цхьабакъда, цунах селла дукха гIойленагIа дола хIамаш доахке а. Геттара дукха машинаш бутанаца е пропанаца болх бе яхар перспективни хуле тамаш йолаш да. Цо-м дIадехарг ма дий дукха газозаправочни станцеш хьаелта. Цул совгIа, миччахана эта а оттаргда маьхера химически бийдал йоагаяр нийса ца хиларах дола доаш.

ЧIоаггIа теркам тIаозаш да гидродоагорах пайда эцара гIулакха даь тохкамаш — — вIашагIа ядаь бензини хийн. Уж ду, къоастадаь вьлча, Азербайджана Iилмай Академе, Ташкентерча автодорожни институте. Москве цхьайола рейсови автобусаш цу тайпарча доагорца болх беш йола цхьа шу хинна Iац.

Вай Iилманхой лехаш ба, хьаеш боахк е хьаль баьннаб кхоанарча автомашиний опытни образецаш. ХIара лостамах хоадамболлаш йола гIойлеиаш юаза мегаш я, царех малагIа дикагIа хургба тахкарчоа таьдда ала йиш еце а. ХьатIайоагIача хано хьахьокхарда, малагIа лостам хургба толашагIа.

ЭЛЕКТРОМОБИЛО КУРАЛАШ Ю

ХIаьта а, изобретателий конструкторийи, цар оригинальни проситай хам а беш, ала деза: массанечул дукхагIа шансаш электричества лелаеча транспорта я аьнна.

Электромобила идея керда яц, дукхе иттаж шераш да дунеи тIйача Iилманхойи специалистийи теркам цо тIеуза. Бакъдолаш да, массаиена а гуш дола дика хIамаш доахк цу транспортах: из лекъа а цунна эша гIулакх де а хала дац, атмосфера бIехьлац. Вай кIезига Iоаьйц электромобильни транспорта эксплуатаци яра опыт. «НАМИ-ЛАЗ» яхача марках йола вай хьалхара электромобилаш 1949 шера арайьлар мехканаькъешка лела. Ййс шера Москве, Ленинграде, Ташкенте пайда ийбир царех почта дIа-юха кхахьара.

КхоаттъкъагIчен кхоаттъкъе иттлагIчен шерашка араийн цар яхы а прогрессиянегIа йола образецаш. Иштта, УАЗ яхача автофургона дунен практике духхьашча хьийр переменни токо лелаеш хинна электромобиль, цо торо хилийтар цун дозал лохде, гиьна ялара торо йсеиъяьккха, компактнегIа болча дIауззача двигателах пайда эца.

ХIанз грузовой а легковой а электромобилашта разработка еш я йиъ автозавод: Рижски (РАФ), Ереванский (ЕрАЗ), Ульяновски (УАЗ), Волжски (ВАЗ), хIаьта иштта мехка массехк Iилмани дешарен учреждени. Хьаль образецаш тохкамех чакхъювл.

Иштта дале а, электромобилашта магаш хIанаарчоа аьттув а болаш автотранспортаца къовсам лоаттабе кертера бахьанаш — дийнахьен буси бу йиъ кIезига хилари сухал лоха хилари. Уж шийн хIама доаллаш хиларагIа экономически нийса лархIа йиш а йолаш пайда эца йиш яц царех алхха йоккхача городашка хьалашна моаьхий йоккха йоаца партеш дIа-юха кхахьара мара.

Электричества лелаю легковой машинаш, грузовикаш, автобусаш бензинови дизельни машинашца конкуренци лелае низ болаш хилийтара де дезар да, лелара запас 150 километргеи, хIаьта сухал тахни автомагистралашкарчунгеи кхоачаш торо хулийтаргйолча энергоемкегIача питание источникаца уж Iалашъяр.

Вай Iилманхой тIагIертта болх беш ба из дош къоастадара. ХIанз лелаеш йола свинцовокислотни аьшнани-келевни шеочни аккумулятораш эргаьха тоаярца цхьана лабораторешка хьаду энергоисточникий дикагIа дола тайпаш.

Иштта, ленинградски специалисташа хьаьй Еревански автомобильни завода электромобила опытни образецех цхьанне тIа оттаь йинкель-цинкови батарей. Цо йиш хулийт машина сахьта бIаь километрга кхоачаш сиха яха а подзарядка ца еш 80 километр некъ бе а.

Тохкаш я аккумуляторий кхыча тайпаех пайда эцара тороиаш: аьшкафон, цинкофон, литий-сульфит-аьшка, кхыяраш, хIаьта иштта комбинированни схемаш. Масала, Ереванский политехнически институте хьаьй аккумулятораш шийна тIалаттача чура йоагача компактни двигателагIолла подзарядка еш йолча электромобила образец.

ЧIоаггIа теркам тIабохийт оптимальни лелара даькъи кузови разработка яра. Йига хургйолаш кийчъаьча конструкцехи дикагIча тайпарча компановкахи пайда эцаро совлее экономически эффект лургья. Из, масала, бакъду легковой мини-автомобиль хьаеш боаккача ВАЗа автомобилаш ерий балхаша а.

КОТАЛОН ЦIЕИ МАЦА ХУРГДА?

Йовзаш йолча аккумуляторий дерригача тайпашта юкъе Iилманхойшa эггара чIоагIагIа дог доахаш ярaш я натрий-серни яраш.

Сенах латт цар башхало?

МоллагIча аккумулятор чу санна доацаш царна чура электролит (из бетта — глиноземах латт) чIоагIача хьале я, хIаьта электродаш (натрийи серех) коачача хьале.

Цу тайпарча энергоисточникий йиш я электромобила кхоачам болаш йоккха цивь нийъ бари торои лакха сухали яла. Цул совгIа, уж арахецара эшаш дац дики, кхыираш санна йола дефицитни материалаш. Лоацца аьлча, царех лархIа йиш я машиний перспективни моделий бокъонца йола база.

Амма хьалхагIа къоастае еза массехк проблема. ГIулакх иштта латт аьлча, натрий а сера а коачача хьале хулалургьа алхха температура плюс 350 градус йолча хана. Долче, батерей хьалхагIа йIоахъе еза, цул тIехьагIа даим лоаттае еза хиланза аргйоаца температура. ХIанзарча ханарча электрохимеи ноталонаша, технологе даькъерча толамаша, хIаьта иштта совдина теплоизоляционни материалаш хиларо бокъо лу из проблема толамца къоастае йиш хургхиларга дог даха.

Аккумуляторни тайпарча электромобилашта нийсса хьаю химически энергех духхьал электрически энерги яра кIийлен тIа латтача действе принципа кхыйола машинаш.

Цу тохкамий практически эггара дукхагIа догдоахилга йола лостам ба йIовхала элементе кислородахи водородахи пайда эцар. ХIаьта, негахьа санна цу тайпара йола электромобиль хьалхагIа водородца (тоIаяра новчача хьале е металлий гаеш чулуена а уж юхаяракеца а могаш йолча лаьрхIача соединеней куце яле) кислород юкъаьчал доацаш атмосферера йоагIа.

ТIаккха, маца йолалургья из электромобила бIаьщере?

Специалистий прогнозех, сериийни производство 10 — 15 шу даьлча йолалургья, хIаьти хьатIайоагIа эзарцере йолаенначa хана электромобило бIубенна дIавоецаргья керттера моттиг городашка санна, иштта автострадаш тIа а. ЛерхIаш да, СССР-е хьалхагIа ярмаргья грузовикаш (цхьан тоннага кхоачаш бола мукъ ахухьараш), хIаьта цул тIехьагIа йолалургья городашка лелачар тайпара легковой электромобилаш электробусаши.

Кердача тайпагIча двигатело хоадамболаш йола хIаьи ергья транспорта сурта а. Ала йиза бокъо йолаш да, кхоанен легковой автомобиль хIанара ярашта тара хургьяц хIанзараяраш транспорта из тайпа даьнача хана хинарашта мо мара.

ДIаяздаьр Вадим ЕРЕМИН. (АПН).

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕИ СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ

(Нистедоалар. Далалур 1-ча оагІо тІа).

Свеклаш дІакхьча союзниц республикай министрий советашта, СССР Госкомсельхозтехникана, СССР юрта боахама Министерствана, СССР кхачан промышленноста Министерствана тІадиллад шекара свеклаш дІакхухьача автомобилашна дийнахьа а буc а овсаре болх байтар Іалашделга, уж хьем боацаш дІайяр, ха йовргйоацаш ерригача транспортни средствaш тІара уж механизировании хьисапе Іойоассаяр Іалашделга.

1980 шера доакъарийна лаьрхІа дІайийна шекара свеклаш пачхьалкхенга йохкача колхозашта, совхозашта, кхыча юртбоахама предприятешта оттабьча закупочни махьал совгІа 50 процент ахча лулга оттадаьд. Доакъара лаьрхІа дІайийнача шекара свеклаех пачхьалкхенга ехкача хІара центнерах 75 килограмм жом, 1,5 килограмм патока тергья, свеклаш дІателарашта оттаьча нормехи махьахи тергья комбикорми шекарь.

Свеклай фу кхеду боахамаш долча республикай, крайй, областий, районий партийни, советски, юртбоахама органашта, СССР юрта боахама Министерствана, СССР кхачан промышленноста Министерствана, СССР Госкомсельхозтехникана тІадиллад шекара свеклай фу лоацача хана а ца доадеш а чуэцар Іалашделга, ший ханнахьа кІех а даь семенной заводашка фу дІадохьийтилга, хІаьта нитта маточни шекара свеклаш динагІча хана чу а нйца дІае йиш мел ераш Іай лоаттае дІаоттаелга, уж кхьча гІулакхашта дІа а ца ухийташ.

СССР кхачан промышленноста министерствон свеклаш ювча союзни республикай министрий советаши декхарийла я шекара промышленноста предприятей балха эффективность лакхъяра, шекар деча заводий производственни мощностех дукхагІа пайда эцара, шекар кхеккадеш йоаннйя ха лоацъяра, дІаоттаяь лоаттаеча хана шекара свеклаш кІезигагІа йойтаран уж чанхйоахача хана хьадоала шекар алсамданккхарая тІаерраяь мероприятеш кхйчъелгеи чанхйоахилгеи Іалашде, свеклаш дІачуййеча пункташтеи шекар деча заводаштеи нийса а ца соцаш а болх байтара хьалхара шекара промышленноста предприятей директорийн специалистийя бехктохам лакх а баь.

СССР кхачан промышленноста Министерстваней машинаькъа Министерстваней мукъа беннаб шекар деча заводашта цхьатаррарча боараме мукх хилийтар, свеклаш чанхйоахаш йоакхха ха лоацъяр, шекар кІезигагІа дойтари дукхагІа хьакъоастадари духьа 1980 шера республикашта юкъен областашта юкъен шекара свеклаш дІа-хьа кхахьа, истречини кхы тайпа пайда хьа ня луш йолен перевозкаш ца а нийсйолийташ.

Машинаькъа Министерствана тІадиллад машинаькъашта йистерча свеклаш дІачуйеча пунктаикара шекара свеклаш шекара заводашка СССР кхачан промышленноста Министерствaца дага а баьнна оттаьча планагІа дІакхахьара вагонаш тергйола гІулакх вІаштІехьдоакххилга, 1980 шера 15 декабрь хьатІакхачалехьа уж дІайихьа яха езаш хилар тернал а деш. 1980 шера сентябре, шекара свеклаш шекари дІакхахьара вагонаш телийла мухь кийчбьчул тІехьагІа, мовхьаш дІа-хьа кхахьара планаца дувзадеина хІами а доацаш.

Цхьайолча министерствашта тІадиллад шекар деча заводаша хаддаиза болх бара хилиза яргйоаца свеклаш чуэцача машинашта эша запасной овтхалаш ханал хьалха юрта боахама лоатталрца а хІаьта нитта шекара промышленности технологически оборудовании, эзаш йогІа машинаш, свеклаш тода урсаш, кІира кхара, доагаде мачут, Іалана тао, кхча талла доагор телардa а дуйзадекна деннаш къоастаделга. Свеклаш ювча союзни республикай министрий советаша, СССР кхачан промышленноста Министерства. йоагІйоагІача гІишлош яра министерствашa кхы тІа а гІулакхаш чакхдоахалда 1980 шера шекар ду заводаш хьалъяра, шеръяра, эргаяьха тоаяра, технически дІахо кийчъяра, цу заводашка керда производственни мощностaш болх бе йолаялийтара оттаяь заданеш кхоачашъяр духьа.

Свеклаш ювча союзни автономни республикай министрий советаш, крайисполкомаши облисполкомаши декхарийла я шекара заводашта бетон тІаетта майдаши активни вентиляци а йолаш йола механизировании складаши хьалъяь кхара моттигера гІишлой материалаш хьожкара ниьнъаца новкъостал де.

1980 шера хьальнна шекара свеклаш чанхйоахилга сихдар, из йоалга кІезигдар, шекар дукхагІа хьакъоастадар духьа шекара промышленноста болхлошта премеш тела лаьрхІад.

Союзни республикай Компартей ЦК-аштеи министрий советаштеи, СССР юрта боахама Министерствана, СССР Госкомсельхозтехникана, парте краевой, областной, районни комитеташта, автономни республикай министрий советашта, крайисполкомашта, облисполкомашта, райисполкомашта тІадиллад 1981 шера шекара свеклай лакха хьувкъам кхобара тІадерзадаь, чакхдахаиза дартдоаца гІулакхаш чакхдохилга, белгтала аьлча, Іилмо нийса лаьрхІача нормашка хьенхка органически минеральни удобренеш а товсаш ший ханнахьеи тІехдикеи эаь оакилга вІаштІехьданккар.

Нагахьа саина данза ца доале, союзни республикаша гІолла хІара кварталe минеральни удобренеш лоаттаяра планашта юкъе 1980 шера шолагІча ах шера хуьнамаш хьолти тІадиллад СССР юрта боахама Министерствана. хІаьта свеклаш ювча союзни республикай министрий советашта — автономни республикашка, крайшка, областашка гІолла свеклаш ювча боахамий эшача боараме 1981 шера фабричинн маточни шекара свеклаши свекловичи высадкаши дІаюоргйолча дерригача лаьтта эаьб ахалехьа товса минеральни удобренеш хургйолаш.

Метаргдоацаш гІулакх лоархІалда минеральни удобренеш ца тайсача шекара свеклаш дІаюоргйолча лаьтта эаьб оакилга. Бизача боараме лаьтта хьаьидеш йолча веществашта нийса доакъош даьа минеральни удобренеш товсара. хьалхара моттигера юрта боахама органий, колхозий, совхозий кулгалхой а специалистий а бехктохам лакхболба.

Ииттa дукха кхьдола гІулакхаш а белгалдаьд соцам тІа шекара свеклаш шоай ханнахьа чуэцара, дІачуяларе, чанхъяхара.

* * *

КПСС Центральни Комитетой СССР Министрий Советой хьажкайкадаьд партийни, советски, юртбоахама, заготовительни органаша, профсоюзни комсомольски организацеша, колхозаша, совхозаша, шекара промышленноста, автомобильни машинаькъеи транспорта предприятеша, КПСС XXVI съездa яха ма йоагІара накъехар духьа ях а лелаеш, хьалхебаь шекара свеклай хьувкъам цІенбаьн ца бойташи чуэцара, уж шоай ханнахьа дІачулулга, вІалла эша ца йолийтилга, лоацача хенашка чанхйоахилга Іалашдара, шекара свеклаш дІайийнача хІара гектара тІара эгара дукхагІа уж йоахилга Іалашдара долла хІама дергдолгах шоаш дог тийша хилар.

ХАЛОНЕХ БІУ ЦА КЪОЖАБЕШ

Лакхача лоамашка улл Советски района «Новая жизнь» яха колхоз. Керттерча даькъе хьайбаш леладеш ба из боахам.

Хьайбаш Іенгара дахара кийчо еш доакъар Іалашдара хІара шера къаьстта гІайгІа ю колхозхоша. Доакъара лаьрхІа культураш дІае йиш йолаш юкъера лаьрхІача 80 гектар хургйолаш мара шаьра моттиг яц колхозе. Кхыдола лаьттеш мухаленаши урхаленаши йолаш трактор лела йиш йолаш дац. Из бахьан долаш керттерча даькъе кулг-кари Іалашду колхозе доакъар, къаьстта йол. ХІаьта укх шера планагІа 1400 тонн силос йолла, 2000 тонн йол кийчъе езаш ба колхозхой.

Мишта кхоачвиду хьалхашка латта декхараш?

Лакха Варанда, Лоха Варанда, Харсеной, Сюжи яхаш йиъ юрт я колхоза чуйоагІаш. Цу юрташкара эри тІеювла буц хьекха дукха хІама ца эшаш 1920 тонн йол дІаоттаьй холаш а лаъ. Из тайпа доакъар Іалашдеш колхозхоел совгІа цІен новпой, дешархой, юрта интеллигенци хилар болх беш. ХІаьта къаьстта дика къахьийгар Лакха Варандерча бархІ шера йолча школа завхоз коммунист Довлетбиев Эдсолт керте а волаш болх баьча бархІлагІча классе дешаш хургболча а соадка школа чакхъянкхачарех а вІашагІъелла хиннача комсомольско-кагирхой звенос.

Цул совгІа, доакъар Іалашдара лаьрхІа вІашагІтеха бригада а я колхове. Цунна кулгалдеш ва Мантуев Іилмуди. Хьинаре къахьег цу бригадана юкъебоагІача Зурабов Жамлайлас, Зубайраев Абдрашида, кхычар. Кулгкара буц хьокхаш йол Іалашъяра кхо план яьй царех хІараие.

Наьха балхацара безам сообоакххаш, къахьегама овсарле лакхъеш дола колхоза правлене юкъедоаладаь кхы а цхьа гІулакх да белгалданкхя дезаш. Мангал хьокхаш цхьа тонн йол Іалашъярах 20 сом ахча лу колхозо хІара сага. Цул совгІа цун бокъо я ше Іалашъяьча аьлах нийсса ах, тоннах колхоза 20 сом а луш, шийна йита.

ДукхагІа йола йол хьунагІа наькъашта йистте хьатІа а ий, холаш а дийя дІаоттаю. Аккача хьакхарчеши, кхыча оакхарашна зе дергдоацаш гобаьккха карт ю.

— Доахан чусоцадаь латтаргдолча моттигашка йол хьатІа а ена дІаоттайча баькъаьа хургдацар? — аьнна хаьттача:

— Баккъаьа-м хургдар. Цхьабакъда, тха торо-м хилац из ерригa фермашта хьатІал. ХІана аьлча, укх хана къаьстта чІоагІа эшаш хул тхона, боахаме нитта а кІезига йола, тракторaш лаьтта оахаш, аьлал совгІа кхы тейпа доакъараш Іалашдеш, гІишлои материалаш хьатІакхухьаш, кхыдола балхаш деш. Ноябрь бетта царех дукхагІъяраш мукъаяргья. Цу хана кхачан продукташ кйца е шура, дулх хьада ферме водаш а наькъа йистте латта йол соалоза тІа а етта дІавахча йиш йолаш хургва хІара тракторист. Цу тайпара болх беш декабрь бутт чакхбалалехьа ерригa йол фермашка дІаоттае вІаштІехьдоал механизаторий, — аьнна жоп делар колхоза председателa Магамаев Суламбека.

ТІатеІІа кийчъеш я боахаме силос а. Из керттерча даькъе силоса дІайийна хиннача хьажкІех, цхьан шера тІаювлача баьцех дІайол кІоваш ка. ХІанале дукха хІама ца эшаш, 800 тонн силос Іалашъяьй.

Колхозхой дега бокха тоам беш цхьа хІама да. ХІанзалца кийчдаь дерригa доакъар геттара дика да. Тамаш а яц. Из Іалашдераш йоккха балха опыт йола нах ба.

М. ХАМАТХАНОВ.

Дика хьийкъед Грозненски района «Родина» совхозе баьцдаараши соми. Ахка хьадаьнначa хьалхарча дийнахьа деиа совхоза болхлошта кхашка даьржача балхашка хьинаре гІо деш я республикански медицински училища 600 сагах латташ йола «Медик-80» яха студенчески отряд.

Юкхьенца деиэ училище дешархой овсар деш хиниб. ХІаьта хІанэ уж чуэцаш ба шибазаш, марсаш, кабуц, помидораш, Іажаш, персикаш, кхыдола баьцдаараши соми.

«Медик-80» къаьст-къаьстача отрядашта юкъе лаьрхІача социалистически яхье хьалха латтачарех ба 8-ча отрядера кагирхой. Юкъера лаьрхІача царех хІоране 140 процент кхоачашъю шоай дийнахьара нормаш.

СУРТАШ ТІА: 8-ча отряда доакъошхой шибазаш чуэцаш боахи; отряда командир Г. А. Чепрунов рахьа ва дешархой (аьрдехьара аьттехьа) Ачаева Светланий, Арсанурзаева Байсарей Баарсланова Раисей балха.

И. ПЛИЕВА сурташ.

ДИКАГІВОЛА ПОЛИТИНФОРМАТОР

ХІара бетта ший новкъосташта хьалхашка къамаьл деш хул «Красный молот» завода № 5 йолча меккдаьттааппаратурии цеха алхлагІча участка политинформатор котельщик Пономарев Василий Васильевич. Ше заводе къахьегача 15 шера пятилетний ударник, къонахчар хьехамча волаш, хьавоагІа из.

Дукха ха йоаццаш ше даь къамаьл Н. В. Пономарева хетадир КПСС XXVI съезда сийна дІайоланача Ерригсоюзни социалистически яхьа. Дийцар «КПСС XXVI съезда даха ма доагІа накъадахара йолча социалистически яхьа хьакъехьара» КПСС Центральни Комитета Соцам къахьегамхой хьинар айдара, хьалхашка латта декхараш кхоачашде уж оарцагІбахара боккхача лоархІаме хилар. Завода болхлоша дІакхайкайир партийни форума сийна ткъо вахта. Цу яхье йоалеш № 5 йолча цеха коллективо дош деннад шера планал совгІа 200 эзар сомн маьха продукци арахеца. шера задание 27 декабре кхоачашъе, арахеца ерригa изделеш дика хилийта, — аьлар цо. — хІаьта участкo арахецаІ йола коача йоацача хІамашта лаьрхІа емкосташ пачхьалкхен дикала Знак йолаш хилийта.

Политинформатора дІайоэзийтар участка дикагІболча болхлой электросварщика Хасмагомед Абдурахманович Загаева, котельщикий Анатолий Викторович Ушакова, Владимир Владимирович Бельченко, сварщика Сергей Михайлович Каграманяна, кхычар балха опыт. Болхлой тІахьийхар царгара хьокхам эцара, балха ритмичность лерраргІа хилийтара.

Участка болхлоша уйла тІаяхийта ладувеІ шоай политинформаторга, цун къамаьл массаза а шии ханнахьа, коллектива хьалхашка латтача декхараща, цунна эшаращца дувзаденна. ДІахо де дезараш хьалхадоахаш хул. Цул совгІа, цун къамаьло чулоац завода кхыча цехий, мехка вахарах дола хоамаш.

Политинформатора В. В. Пономарева массаза а пайда эц болхлой трибунах — «Машиностроитель» яхача дукха тираж йолча завода газетах. Цо цун оагІош тІа язду шоай цеха, участка коллективай балха опытах, вахарах, шийн, политинформатора балха методех.

К. СОКОЛОВ.

Афганистана революционно - патриотически цІазам фел йолаш в, апрельски революце даьраш лораде а, кхы хиле тарлуш дола чурчей оракъарчен режиме зуламаш юкатоза е кийча да.

СУРТА ТІА: Гази яхача провинцера ахархо — халкъа милице организацие член.

Г. НАДЕЖДИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

Социалистически мехкашкара хоамаш

ПЛАНАЛ СОВГІА ЙОЛА ПРОДУКЦИ — СЪЕЗДА СИИНА

Планал совгІа ши миллиард марка маьха продукци арахеца — нитта социалистически декхараш тІанйцад 1981 шера апрель бетта хургйолча Германц Социалистически едини парте X съезда сийна ГДР промышленни а гІишлош еча а предприятеша. Кхы тІа а арахецаргья 67200 тонн цемент, из дІагІоргья ялх эзар квартира хьалъеча. Шахтераша планал совгІа 1,4 миллион тонн кІор боаккхаргба. 3400 баронъаш лутта машин, 4580 телевизор, дукха кхыйола изделеш хьаергья. Планал совгІа йола продукци арахецаргья къахьегама хьалхара методаш юкъехкулара, бийдал, материалаш, энерге кхом бара, балха ханах бизза пайда эцара чотагІа.

(АПН).

ПЯТИЛЕТКА — ХАНАЛ ХЬАЛХА

ДІалуча продукце дикал лакха а йолаш, ялхлагІча пятилетка заданеш ханал хьалха кхоачашъяра тІехьара болам боаржабьб 1976 шера чехословацки Ружемберок яхача городерча В. И. Ленина цІерагІча текстильни комбината болхлоша. Цу боламе дакъа лоацаш ва кхо эзар совгІа саг. Соахка 32 болхлочо пятилетка ханал хьалха кхоачашъярах рапорт делар. ХІанз уж болх беш ба тІадоагІача шера чотагІа, хІаьта цхьабараша болх бу 1982 шера планагІа. ДикагІйолча прядильщицашта юкъе я Божена Иванова, цо соахка март бетта пятилетка кхоачашъяьй. Карара шу чакхдалалехьа цо дош деннад планал совгІа кхы а 560 эзар килограмм совгІа тай арахеца.

Боламо толам баккхара дукхача даькъе новкъостал даьд производства советски новаторий опытах комбинате шерра пайда эцаро.

Богуш КУХАР,
чехословацки журналист.

(АПН).

КАГИРХОИ АХКАН ЛАГЕРАШ

ХІанзара ахкан каникулаш йолча хана Венгре 75 эзар эІамига саги йоІа болх беш да 93 къахьегамеи салоІачеи кагирхой лагере. Уж лагераш вІашагІъехкай кагирхой Венгерски коммунистически союза Центральни комитето. ДукхагІйола студенташи дешархойи къахьегаш ба юртбоахама кооперативашка, баьцдаараш, сом, кохаш чуэцача. Цул совгІа, вагирхоша дакъа лоац Будапеште метрополитен хьалъеча, новкъостал ду Мишкольце В. И. Ленина цІерагІча металлургически комбината керда цех хьалъеча, Сегеде хьалъяю профессиональнотехнически училища керда дешара корпус.

(АПН).

ТОАЛУШ ЛАТТ ВОЕВОДСТВО

Висла яхача хин йистте аьтта оагІорахьа Варшавски воеводства къилбаседе хьалъеш латт йоккха нах баха массив. Укхаза ядача Модлин, Лепионово, Новы Двур яхача городашка итт шу даьлча кхозза дукхагІа хургба нах. Граждании вахара хьалиш дІахо тоаделга — 1990 шерага кхачалца столични воеводство дегІаккхуларa йолча перспективни плано керттера лерхІар. Воеводстве я Кампиноски къаман парк, Брвинува, Подковы Лесней яхача районашка йоккха хьуи массиваш. Перспективни плана лаьрххІа раздел я гонахьара Іалам лорадара хетаь. Польше пхи шу хьалха жилищни боахама, городаш хьалъяреи архитектуреи, коммунальни боахаме, гонахьара Іалам лорадара йолча институтий ларда тІа гонахьара Іалам тоадара йола институт хьалтьяьй. Цо тахкарен проектно - конструкторски балхаш чакхдоах, гІишлош, коммунальни а жилищни а боахамаш хьалдара планировании ю, цул совгІа, гонахьара Іалам лорадара а планировании ю. Института коллективо хьинаре дакъа лоацаргда Варшавски воеводство тоеча а.

(АПН).

МАЛХ ЙОЛЧА ГОРОДА ПРОЕКТ

Югославски специалисташа лаьрхІача Югославе шера 3600 сахьата малх хьеж. Цу духьа СФРЮ маьлхи энергех шерра пайда эца болабеннаб — эгара хьалха быте а эцаш. Промышленность арахеца йолаенна цІеношка йІовхал лоаттаергйола а хий дІовхдергдола а оборудовании. Воеводина столице, Нови-Сад яхача городе гаргтарча тхьаьх шера Дунай аьтта оагІорахьа 180 эзар саг вахаргволаш керда массив хьалъергья. Архитектораша Маьлха город аьнна цІи тиллача цу районе маьлха энергех мел эш йІовхал лоаттаергья.

(АПН).

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАГІА

КОРЕЙСКИ ХАЛКЪА ЦІЕЙ

Советски Эсаро ший мохк мукъабаьккха 35 шу дизар дІадахача кІирагІа белгалдаьккхар корейски халкъо. 1945 шера августе японски милитаристий ударни группировка — Квантунски эскар — пархаьнна йоха а яь. Японии эшаеча ховдамболлаш дола дакъа лаьцар советски біуво. Цу коталоно аьттув бола хьалаш хилийтар корейски халкъа къаманикортамукъалеи къовсам толаме чакхбаккхара. 1948 шера гураьхьа корейски лаьттан тІа хьайир болхлойи ахархойи пачхьалкхе — Корейски Халкъа - Демократически Республика.

ДІадахача шерашка корейски халкъо ший денаьерча авангарда Корея Къахьегама парте кулгалца революционни эргалонаш яьй вахара дерригача доакъошка. Исторически лоацача хана цо ший мохк низ бола индустриндегІабейя юрта боахами болаш йола социалистически пачхьалкхе а яь дІаоттабаьб. ХІанз КНДР промышленносто пхе денал кІезигагІа йолча хана арахец мукъаяккхалс хьалхагІа ерригача Корея шера арахецаш хиннер мессел йола продукци. 4,5-зза дукхагІа чудахьялаташ. Дикка толамаш даьхад Іилмеи культуреи дегІайоалаеча.

Из дерригa а — корейски халкъо ший хьинар ца кхоадеш къахьегарах, СССР-ца, кхыча социалистически пачхьалкхенашца айхха цхьана гІуланкхаш леладарах хьахиннар. Советий Мехко шийна болча аьттон духьа доацаш массе оагІорахьара деча новкъосталах кор гІортолга а еш, халкъа Корея 1950—1953 шерашка юхатехар американски империализмои цун марионеткашеи герза низаца тІаена агресси, лоацача хана дІадаьнкхар тІемо даь зе. Республика хІанзарча индустриальни комплекса ларда я СССР-о гІо а деш юхаметтаоттаьь, хьалъяь, реконструкци яь итташ лоархІаме халкъа боахама объекташ.

Дерригача доакъошка советско - корейски гІулакхаш беркате дегІадахара тешаме ларда я 1961 шера 6 июле Москве кулгаш леадь СССР-ан КНДР-енек юкъерча доттагІалах, цхьана гІулакхаш леладарах, вІаши новкъостал дарах дола Договор.

Советски наха цІанкха а юха ца боалаш хьал а лийшаб, хьал а лувц корейски халкъо ший чурча гІулакхашта юкъегІертача империалисташта духьала. Къулбехьен Кореера кхыча мехкий біу арабаккхари машара, демократически ларда тІа мохк вІашагІтохари духьа лоаттабу къовсам.

Корея мукъаяьккха 35 шу дизарца дувзадения цар хьакхайкаду КПСС-ан ТПК-ней юкъера, СССР-ан КНДР-ений юкъера доттагІали цхьана леладу гІуланкхаши марксизма - ленинизмаи пролетарски интернационализмаи принципаш тІа, империализманеи реакценеи духьаларча, социализмаи коммунизмаи идеалий котало бахьан долаш лоаттабеча къовсама гІулакха дІахо а толаме дегІаухаргдолгах шоаш чІоагІа дог тийша хилар.

АНГЛИ: ЭКОНОМИКА ТІА-ТІА ЧІОАГІАГІА ТИШЛУШ ЙОАГІА

Торе правительства доал деча дукхача бетташа Уайтхолла стратегашта духхьашха хийтар, шоай улица тІа а цІей кхаьчад аьнна. Цунна дола бахьан хилар финансай министерства даннеш. Царга хьежжа хилча Англера рознични маьхаш укх шера 17 процент «мара» лакхденнадац, соахка 21 процент лакхденна хиннача метте. Официальни пропагандахи массови информаце буржуазни средствaехи пайда а эцаш, из шоай экономически политика нийса хилар да аьнна хетийта гІертар консерваториш.

Цхьабакъда, зувш хиннача дукххачар теркалдаьд, шу чакхдоалаш планагІа лерхІаш бола информаце боарам консерваторий правительство Іаьдала керте оттача хана хиннача цу даькъерча хьокхамал шозза хІана бац аьнна лакхагІа хилар.

ХІаьта а, Англе хьал долча гІозарий органо — «Файненшал таймс» яхача газето белгал мадаькхара, біаррча хьаийцача английски экономикагара хІанзара хьал белгалдоал из тІа-тІа тишлуш латташ хиларца, хІаьта укх деннойка кепатеха араьхача официальни статистически даннеша из баькъ а даьд. Масала, карара шу доладелча денз арахецаш йола промышленни продукци 8 процент хІана сиппали аьнна кІезигъеннай 1979 шерарча цу ханаца нийсйича. «Лейбар рисерч» яхача журнало деча тешалагІа, алхха бийдал чакхйоахача промышленносте 100 эзар гаргга балха моттиг кІезигъеннай. ДукхагІа халча эттача доакъой списка тІа — металлургии машиностроении, горнодобывающи а текстильни а промышленность.

Гераш хьадеш йола фирмаш мара яц конъюнктура аьттув боацаш хиларах латкъаш. Производство ал...

США: ЭГГАРА КОНСЕРВАТИВНЕГІА ЙОЛА ПРОГРАММА

...сакъоаларо Іалашду цар консерваторий кабинето массаза а санна «Малхбоалехьара кхерам дукхагІа хулаш боагІа» кхаш бахьан а доахаш антисоветски кампани сихъярца цхьана тІема кийчо чакхйоаккхилга. Укх шера эгара йоккхагІа хургья торе тІема бюджет — 11 миллиард совгІа стерлингий фунт.

ХІара шера бебаш латт Британски гІайреш тІара хьабе болх боацараш. ХІанале а 1,9 миллион сагага дІахаьчаб уж.

Британски экономикана тІаккхача хало — дагадоацаш хиина хІама вІалла а дац. Из — капитализма ерригача экономически системана дола лазар.

11 августера 14 августе кхаччалца США демократически парте къаман съезд хилар Нью-Йорке. Цунна чІоагІгІа уйла тІаихийтар эггара хьалха цу партегара президенталла харжа кандидат официально хьаоттаве везаш из хиннадаь. Из кандидат хилар, хургва аьнна хийттача тайппара, демократий мугІарашна ший керттерча соперникал сенаторал Э. Кеннедел котвальна кІайча цІен хІанзара да Дж. Картер. Укх шера 4 ноябре хургдолча хоржамашка республикански парте кандидатецарча Р. Рейганцарча къовсаме котвала везаргва цун. Дж. Картера синачa рекомендацегІа съездо вице - президенталла кандидат а чІоагІияр. Из ва хІанз цу поста тІа вола У. Мондейл.

Съездо къоабалйир Дж. Картера администраце ухаваней ларда тІа парте Къаман комитето проект оттаьь йола демократически парте хоржамашта хьалхара платформа. Платформа белгалагІа йола овгІув я гуччахьа милитаристски лостим болаш из хилар. Демократий цу программни документа тІа хьасекхад сихдаь гераш хьадеча машина маховик кхестаяра, кхохкам кІаьдбара процесс бухъяккхара, дунен халкъашта юкъера кхохкам михьарбаккхара тІаберзабаь никъ лаьцача администраце керттера лостамаш.

Советски Союза территорей чуетта лаьрхІача мобильни базировае кердача «МХ» яхача ракето белггалара моттиг шоашта юкъера дІалоацаш йола ядерни герзий керда системаш йоаржаелга дІадехаш оттаяь я платформа. «МХ» яхача ракета лоархІаме дакъа кхоачаду № 59 йолча президентски директива тІа хьакхайнаьча кердача ядерни стратеге доазонел чухьа.

Гераш дІахо алсамагІа хьадара тІаберзабаь никъ хьа а кхайкабаь, демократий съездо нийса лаьрхІар, хІаьта из бокъонца нитта хила тарлуш а дар, администраце чанхйоаха социальни программашка дІаухийтар кІезигдара тІаерзаяь политика, белггала аьлча, теркалъяяар хьабе болх боацача наха болх хилийтара тІадерзадаь гІулакхаш чакхдоахилга могадеш йола дукха предложенеш. Цу дерригача хІамаша «Филадельфия инкуайрер» яхача газета бахьан хилийтар демократий программа «1932 шера денз хьайоагІача хана эггара консервативнегІа лерхІа».

Дж. Картера администраце вІаштІехьдаьлар дукхагІа бола делегаташ демократически парте «элитах» а болаш йолча съезда цу тайпара программа качйолла. Цхьабакъда, кІайча цІагІарабараш башха тешаш бац сихдаь хьадеш латтача герзаша, инфлице, хьабе болх ца хиларо кІаьдбаьча, демократий правительства авантюристически арахьарча политико корзагІбаьхача американски харжархоша 4 ноябре из къоабалъергъя аьлча. Общественни мненега даьча хаттараша тешал ду, хаттараш даьча американцех 22 процентo мара нийса ца лоархІаш дола гІуланкхаш леладеча Дж. Картерах бола тешам чІоагІа байна хилара. «Хьабе болх боаца нах бебаш латтача, хІаьта инфляци хьалхагІа а санна шолхача цифраца гуш йолча хана президента экономически политико укх тІаккхьерча шоаташка шера цхьанна а президентах ца байнача тайпара тешам боабеш эггара иргагІа йола ирхаис хьоаллайъ», — язду «Ньюсдей» яхача газето.

Цу деша нах раьза ца хиларах хІанз пайда эца гІерт республикански партии президенталла харжа оттаваь цун кандидат Р. Рейгани. Цхьабакъда, республиканций біенара хьахозараш а, кІаьдача дешаца аьлча, мугІарера американцаш гІадбугаш доаца ужжамо милитаристски тІахьехамаш да. Цудухьа йоккха опыт йолаш болча США политически обозревателаша хургдолчох санхувш язду, 1980 шерара президентски хоржамаш харжархоша вІалла чам боацаш хургда, церех дукхагІа бараш, хетаргахьа, хоржамий участкашка вІалла боагІарг а бац яхаш.

А. ЖЕВИН,
С. ТЕРЕХОВ,
Н. СЕТУНСКИЙ.
(ТАСС).

Культпросветучрежденеш 1анга мишта кийчъю

СИХХА ОАРЦАГ1А ЦА БОАЛЕ...

Юртара культура ц1енош библиотекаш, хоаш ма хиллара, моттигера общественни вахар кхехка, идейно-политически, культурно-просветительски болх чакхбахарца цхьана бахача нaха нравственни кхетам лу а моттигаш я. Назрановски районе культура учрежденей болх мишта в1ашт1ехьбаьккхаб, гаьна йоацача г1уйрен-1ай замах хьалашка болх бара уж мишта кийчъяьй хьожаш хилар укх деношка тха рейдови бригада.

Б1аргадайнар доашхаш лоацца аьлча, белгалде деза, не болх массанехьа а хьадда цхьа лостам болаш в1ашт1ехьа ца баьккхалтеи ма хетта беркате ца лелабелгеи. Цун массехк бахьан да. Цхьадале, цхьанна а юрта, кхыметтел эггара йоккхаг1а яраинка а, дац культура ц1енош клубаш. Шоллаг1а - даде, уж долаш долча юрташка а лаьрхх1а царна аьнна хьадьча ц1еношка д1анийсдаьдац. Кхоалаг1а-дале, культура ц1енои кулгалхой кхы 1а яха шоашта хало еш бац культура кхуврчех баха нах духовно дег1ауха юкъмоттигаш яра. Наггахьа маре ийсдуш х1ама дац культура Ц1аг1а болх дика д1ахттабаь художественни самодеятельность хилар. Х1ьта юрташка н1езита бац болх беш, дешаш бола кагирхой.

Фуд цун бахьан, аьнна, д1ахаьттача массанахьа а луш дола жоп ца! да; леррег1а болх бара хьалаш дац, ремонт е езаш я помещенеш.

Цкьадолча даькъе нийса да из. Цхьабакъди, хьожаргда вай укх масалга. Ши шу их шун хьалха Назране болх бе доладалийтар доккха городской культура Ц1а. Пачхьалкхено ши миллион сом гаргга ахча д1а а дакийта хьалдаьд из. Юкхьанца дена ухказа айхха творчески болх д1аболабаьб аьнна ала йиш еце а, тоьал х1ама даьзга а белгалданккха йиш я. Ишта, хан-ханнахьа кинофильмаш хьокх, йоккха еце а хьахулаш йоаг1а самодеятельни артистий коллектив. Болх бенг я классически хьисапе к1алтохаргах летара секци. Дале а, уж дукха доаца г1удайкхаш а дайна д1ададира кхерам ба.

Г1улакх сенах латт аьлча, из латт наха а, кхыметтел культура Ц1ен даьцита а ухказа баккха безамс хеташ ца хиларах. 600 сага 1оха моттиг йолча залера т1оадал ц1аккха а д1аллац. Т1оадалах 1очу а сетта шийдана боадача боалаш латт ДСП 1оакъаех баь декоративни тхов. Кхы а вог1а хьалаш да спортзале. Ухлаза пенацара хьа а кхесташ, шийна кирпичний юккаш а йолаш, штукатурка 1олег. Дог1а дийлхача тховнах хийцца чуухаш доля хий тазашцех ведрашцех гулду ухказа.

Здашена ремонт е эзилга ца хоаш саг вац. Цхьабакъда, малаа из болх шийна х1ат1азцаргбар? Тахаьрча дийнахьа из хоаш саг вац. Культура Ц1а хьалдаьраш (генподрядчик — «Чечингсельстрой» треста № 432 йола ПМК) хьалхарча массехк шера мукъаг1а пунга хьожаш хила декхарийла бар. Дале а, цу беннах юстарбаьннаб уж. Ремонт елга кхийолча организаци т1адузлелга а чакхдалац. Ер шу долезуш культура районни отдела кулгалхоша 35 эзар сома балхаш дара договор оттадьдар моттигерча РСУ-ца. Кхоалаг1ча кварталал т1ех ца йоакхаш ремонт е дош деннадар г1ишлонхоша. Цхьабакъда, дага ца хиннар нийсденна, дехар из г1улакх а. Районе хинна РСУ д1аяьхкар. Цун метта хьаьй жилищно - коммунальни боахама министерства ремонтни балхий участок. Культотдело оттадьча договорах дола къамаьл лерг1ах кхеташ бац цу кердача участка кулгалхой. Йах чу1еча фусамашта ремонт елга мара кхы декхар хьалхашна латташ яц шоай организаци, йоах цар.

Ишта культура районни отдела заведующе Аушев Мусас яхачох, цхьацкха юридически ниа а бозцаш дисад ремонт яра оттадаь договор. Х1ьта цу кхъа городской ДК-ана ремонт яра хьакийначан ахчан цхьан йоах а пайда ийдабац.

Кхы хайра дикаг1а да ала йиш болаш дац районни культура Ц1аг1ара хьалаш а. ДК чудола ц1а 1ишта кийчдара цхьадола балхаш мара даьдац ухказа. Х1анзалца й1агаш тохакза да кораш, костюмерни чуйолча, кхыйолча кабинеташка хувцакза де уйнаш, тохакза к1ир я.

Хилар тхо массехк шу хьалха «Назрановский» яхача совхозо Пхьилекъонгай-Юрта хьалдаьча культура Ц1аг1а а. Йие шера д1ахьдедар из хьалдела. Цхьабакъда, соахе а ладер чуаха болабелар цун тхов. Из керда г1ишло шийн баланса т1а хьайца культура отдел оарцаг1а ца яьлча ялазар тхов товбаре а кхыдола кхоачамбоацареш д1адакара а. Х1ьта х1инз гучадаьннад т1алха доладенна уйнаш а ухказа хувцанза даргдоацаш долга. Цул совг1а, соахкара 1а шийла даро а хьахьекхар культура Ц1аг1а й1айха хиндийтара кхы д1ахо а къахьега дезилга.

— Котельне чу доккхаг1дола яьш оттаде деза, — яхаш доккха са доах культура Ц1ен директора С. Горчханов.

1анна - керттерча [illegible] кийчо яьй директор С. Мальсагова йолча Аьлтий-Юртарча культура Ц1аг1а. Кораш, на1араш, уйнаш мегаргдолаш да ухкала. Х1ьта а культурно - просветительски балха даьхье дика хилара саьна да из культура Ц1а. Ма дарра аьча, нах акац ухказа. Кхыметтел кердача кинофильмага хьажа а Карабулаке, Назране е Орджоникидзе уж ухказа бахараш. Культура Ц1аг1а кагирхошта сагота йолга, цар теркам т1аоаш х1ама цига доацилга да из.

Новгъа да Наьсаре района культура болхлошта генподрядчик организаци д1аяккхарах тейша болх хиннa. Цхьабакъда, д1аяьккха из цхьа РСУ мара кхы г1ишлошъю организаци йоацаш мичай вай республика. Шийн ханнахьа культура отдела заведующи М. Аушев, культура ц1еной директораш М. Булгучев, А. Картоев, С. Горчханов д1атохабеннабаларе, балхаш дергдола генподрядчик а лаха йиш яр. Из дара дукха хьинар д1адеиннадац цар, ахчан г1улакхи шоаш сагото е езаш беце а. Культура ц1еношка ремонтни балхаш дара республика культура министерства кхайнача 88 эзар сом ахчан кхоалаг1ча даькъах мара пайда ийцабац районе.

Цхьабакъда, этта хьалаш тоадара ха йолаш я. Уж тоадара дукхаг1а хьинар т1едахийта а хоадамболдаш дола г1улакхаш чакхдоха а деза.

М.-С. МАЛЬСАГОВ,
Назрановски районе халкъа т1ахьожама комитета инспектор.
М. МАЗИЕВ,
«Грозненский рабочий» газета соб. корр.
С. МУТАЛИЕВ,
«Сердало» газета собст. корр.

«АЬХКИ КИЙЧЪЕ СОАЛОЗ...»

Хальъе оала хьаькъал доза уж деншаш массанахьа а дика кхетадеьдад Шалински района культура учрежденеш [illegible].

Центральни районни библиотечни система йиъаг1а йола филиал я Аргунерча «Чеченингушводстрой» яхача г1ишлош еча управлене культура Ц1ен йоккхача помещене чу. Хоза, ц1ена, лостам болаш я ухказа. Помещене чу дукха зиваш да. Художествени, технически лаьрхх1а литература лоаг1доаг1ача д1аоттадаьд. Читальни зале белгалча моттиге латт къахьегама коллективаш КПСС XXVI съезда пакъалха мишта кийчлу дуцаш йола стенд. Ухказа я КПСС ЦК июньски (1980 ш.) Пленума материалаш. Библиотеке я «Ленин х1анз а дийна мел барел а дийнаг1а ва», «Халкъе турпала г1улакхаш доаргдац» яха стендаш а.

Культура Ц1ен болхлой шоай ханнахьа кийчбеннаб хьат1адоаг1ача 1анна: помещенешта к1ир текай, басараш хьекхад, деха кивга б1алгош кийцад, йоаго х1ама 1алашъяьй.

— Деха ма доаг1ара КПСС XXVI съезда пакъадахара кийчо с д1адоладеннад тхо, — йоах филиала заведующе Хамзаева Марема. Дукха да оаха цу г1улакка де лерх1ар къоастальй ешарг1олча лекцей, беседай тематика, дешархой конференцеш а кийчлу, кхыйола сакъердаме мероприятеш белгальяьхай. Книжкаш лешаш болчар сакхетам айбара де мел дезар дергда оаха.

Гурахьен 1ани болх бе ишта дика кийчъенний Мескер-Юртара библиотека а. Ухказа не белам боаг1ар шоак лостам болаш да чуйола ц1а. Корашка, пенаша хьалхьекха да к1ирга хила-ду эзаш. Помещене чу сийрда, д1ена я. Библиотека заведующе Алхазурова Т1ауса в1ашт1ехьдаьнкхад шоай низашца помещенена ремонт елга. Ара а чухьнахьа а к1ир тьехад, басар хьехнад. Уйнаш тоададь. Х1анзалца паровой отопленн яр ухкаса. Х1анз газ чуюллаш латт. Из болх а дукха ха яалехьа чакхбаргба.

Йоккха йоаца ремонт ль льиней Майртупски юртарча культура Ц1ен. Фойе, зрительни зале басара хьаж йоаг1а, х1ана а докъадала кхийнадац цун. Пенаца хьалтеха доахк хоза кийчдаь стендаш, XX партсъезда ц1ерг1ча комсаш лелаеча совхоза дикаг1болча механизаторий, доярхай, свеклаш лелаерий сурташ. Цу г1улакхо хьахьонх культура учреждене совхозаца айхха буззам болга.

— Совхоза директора С. Дохтукаева, парткома секретара М. Ибрагимова ч1оаг1а новкъостал ду тхона. Укх шера а к1ир, басар, кхыдар деннад тхона ремонт яра, — дувц культура Ц1ен директора А. Цициева. Эшшача боираме 1алашдаьд ухказа дахча, к1ор.

Шалински района дукхаг1а йола культура учрежденеш г1уйрен - 1ан замалахьа болх бе кийча я. Бакъда, цхьайолча библиотекашка, культура ц1еношка йоаго х1ама 1алашъяьлац. Эггара хьалха тоьаш бац к1ор. Центральни районни библиотечни система кулгалхоша новкъостал дергда, аьнна доаш деннадар. Бакъда, к1ор-м тахан а болаш бац.

— Аргунски гортопе к1ор бац. Цигача из хьакхьача д1а-са яхаьа долалургда тхо, — йоах центральни библиотечни система директора Магомедов Вейсас. Х1ьта из цигача меца бахьаргба хоаш дац. Библиотечни система кулгалхой бехке ба гортопе к1ор болча хана из бахьа безача д1а-са ца бахьара.

Доагара кхоачам бац ца хиларал совг1а, кхы а проблемаш я района культура учрежденеш н1аьеста [illegible]. Хьожарга вай берда [illegible]. Вьжар яхача юртарча библиотека хьалашца. Из тоттань бьдеча помещене чу я. Библиотеке яц читальни зал, книжкаш лоаттаде [illegible] журналаш, 1отт1адахка не[illegible] тол а дац. Х1ьта хилча а из 1аоттаде моттиг а яц. Доаг1-доаг1ача разделах хьанийс а дь д1аоттаде моттиг а йоацаш, книжкаш саьй чу. Пийшка т1а в1ашкадехка дада. Массови мероприятеш чакхьаха моттиг яц библиотеке.

Ишта хьалаш дале а, кулгаш в1ашка й дехна бег1ац библиотека болхлой. Цун заведующе Я. Трамова, библиотекара М. Гадаева книжкаш дешарий конференцеш, беседаш, книжкай выставкаш чакхйоах юртарча школашка, совхоза центральни усадьбе, бригадни станашне. Библиотека коллективо соахка районни библиотекашта юкъе яьржа хиннача социалистически хьье къоастаг1а моттиг яьккхар.

Хьувкъам чуэцача д1ай хача деношка юртарча библиотека болхлой го йиш яр совхоза хьатта, кхашка. Культболхлоша аьтта леладерашта деша керда газеташ, журналаш, книжкаш телар. Хьувкъам чуэцача хьалхалаттачар сийна «Къахьегама листокаш», «Молнеш» арахецар. Цу боахамо районе эггара хьалха гураьхьа д1адийна ка бола ялат чуэцарах культболхлой к1езиг-дукха даькъа доелл.

Бакъда, ишта накъайоалаш йола культура заведенеш е гурахьа я, е 1ай а болх бе кийча яц. 1алашдаьдаш доагор, пийшка а х1аначул т1ехьаг1и ремонт е езаш я.

— Мел дукха оаха бийшк йоагайой а 1ай шийла хул тхьиццига, — йоах библиотекара М. Гадаева. Фу болх бе ер саг хьачувена. 1оха йиш йоацаш хилча. Хьат1адоаг1а 1а дагадехача х1ана а кхераду со. Кхыча помещене чу тховш д1ачудугилга оаха деха дукха ха я. Бакъда, из д1ахозаш саг-м вац.

Кхо шу да библиотека керда помещени лургъо, йийшка а х1аначул т1ехьаг1а доагор [illegible] юрта Совета председателе моз. Х. Хизматов. Шалински райисполкома культура отдела заведующе Л. Гарсаева [illegible].

Чухарцара кхерам бо лаш да 1аллерол кхаш юртара культура Ц1а а. Хьаргъ [illegible] чох, цу г1улакха дукха сагота яц райисполкома культура отдел. Кхо шу дьннад цунна капитальни ремонт е ца мога. Бакьда, укх шера апрель бетта НГ1АССР культура министерства РСУ-и райисполкома культура отделои цунна ремонт яра договор оттадьдар. Цох а х1ама хилацзар. Цхьацца бахьан а доахаш ремонт х1ама а д1айоладьяц.

В1аьсти яьлча г1оне зрительни зале тхов а чуктийтта латт Белгатоевски юртара культура Ц1а. Соахка «Джалка» совхоза чотах ремонт яьяр цунна. Бакъда, из мел «дика» яьй ах шу далалехьа гучадьлар.

Культуре Ц1енна соахка капитальни ремонт яьй, яхаш, хьахьена тугаш бац совхоза кулгалхой. Х1ьта райисполкома культура отдел культура министерства РСУ-ла проектно - сметни документаци кийчьеага т1а а дилла сатийна 1озайра, уж балташ чакхдахара эша ахча шоашка доацилга хоавцель а. 1980 шера хьахийца хинна 20 эзар сом ахча культура отдело кхыча балхашка д1адахийтад, керда ассигновани хьалуш республика культура министерство а Шалински райисполком а яц.

Гуйрен - 1ам замалахьа болх бе кийч ца луш кхы а культура учрежденеш я районе. Масала, Дуба-Юртарча культура Ц1аг1ара отопительни система тоье езаш я, ухказа х1ана а йоагоза х1амаш кхоачам баьбац. Х1ьта хьат1аг1ерташ гуйре а гаьна доацаш 1а а да.

НГ1АССР культура министерства. КПСС Шалински райкомо шоашкара г1оновкъостал а дей хьадерхаргда аьнна четт тхова шалински культболхлошьара цу деша цар де доаг1ар делга. Хьат1адоаг1ача 1анна е эззача бесса кийчо елга.

М. ИЛЬЯСОВ,
«Знамя коммунизма» яхача Шалински районни газета бехктонкхаме секретарь, халкъа т1ахьожама районни комитета штате доаца инспектор.

ФУТБОЛ

ТОАМ ЦА БАЬ ЛОВЗАР

Б1аргучача бетта Грозне ловзийна яр «Терек» 16-ча августе С. Орджоникидзе ц1ераг1ча стадионе Майкопера «Дружба» яха команда цо т1аэцача дийнахьа. Цу г1улакхо а Адыгейски автономни областера футболисташ кхы доккхий спортивни тоьламаш дахьачарех беце а, массаза а «Терека» дика духьалъоттаж хилaро а совбаьккхабар футбол езарий цу матчаца бола безам.

Укх шера х1ара ловзар х1ана дац аьнна «Терека» муг1арашка хинна керда хувцамаш довзийташ хул. Из ала йиш я вай дуцаш долча в1ашаг1кхетарах а. Ишта, цу дийнахьа вайна духхьенха вайра кхы а кхо футболист. Командера д1авахача В. Соколова метта ловзаш вар лакхерча лиге — Москверча «Торпедо» команде лайзa полузащитник Ю. Спиридонов, къона форварда У. Садаеви Аргунерча «Вайнах» командера А. Солтаеви.

Шеко яц, двизе ца а волаш наст-наста деш дола уж хувцамаш команда ловзара сурт-сибат хьадара 1атткъаш долга. Цудухье ловзара юкъие а массаза санна кадай, уйла т1ахийта атакаш чакхьяхарца д1адоладе магаызар вай футболисташта. Къаьстта дика гуш дар команда тайпатайпарча муг1арашта юкъе ч1оаг1деннa ловзара бувзамаш ца хилар, но бей т1а гойташ хиннар хьаьта тактически сурт дола ловзар доацилга.

Дале а кхьхьаца шоллахоза хьаьший на1арашта кхерам т1атасса мегар фусамдаьшта. Белгалдаьнна дог1а «Терека» хьалхарча шерашна шийн ц1и д1акхайтаро хьаьший цу юкъе байхкача санна хиннага. Хьанна хов цу хьалхарча минуташна вай футболисташа гола чутехаддаре, деррига ловзар а царга мел йоккха совле йолаш чакхдаргдар. Цхьабакъда фусамдай хьинар сиха лаьг1делар, т1аккха метта баьхкар хьаьший а. Спортивни говзал кхы 1а яха шоай лакха ёце а цар в1ашта массехказа кхерам т1атосс команда шоллаг1ча вратара А. Горошински лоралу хинначa «Терека» на1арашта. Царех ца1 — 10-ча минуте чакхъяьккхар — «Терека» вратарь г1оака г1алатвалаpax хьаьшаша гола чутохаш чакхьялар. Из счет хьалхарча тайме хувца магазар командашта.

Шоллаг1ча тайме к1езигдукха кадайг1а бар фусамдай. Ишта, 57-ча минуте И. Косенкова хьакхесса бургац ше на1арашта цхьа-ши метр мара гаьна йоацаша а на1арех тулаш техар У. Садаева. Х1ьта шул т1ехьаг1а цхьа минут яьлча нийсо яккха караг1даьлар Ю. Спиридонова. Ала доаг1а цу ловцача юкъа «Терекага» йоккха ловзаре совле хиннa. 82-ча минуте У. Садаева «Терек» хьалхаьнхачул т1ехьаг1а гол чутоха аьттув бола моттигаш карара хлийтар А. Сиьнос, Ш. Джунидова, О. Хохленкос.

Х1ьта ловзар чакхдала цхьа пхийттех минут йисача хапа юта а А. Горошинский г1оака г1алатвалаpax гол чутехар хьаьший форварда А. Абрамова. 2:2 йола на счет кхы хувца ца луш чакхдаьлар ловзар. Цох стадионе гулбеннарашта лоlам хилар аьтча харцахьа хурга. Х1ана аьлча, эггара новкъаг1а хийттар да хьинар довцаш, шийх аьхка дина оамалаш йоаль команда санна «Терек» шийн болельщикашта дукхьала этта хилар.

С. ПАРЧИЕВ.

Грозне йиъ стадионе д1ахьош латт ВЛКСМ ЦК «Т1оарска бургац» яхача клуба совг1ат даккхара Ерригсоюзни финальни яхьаш. Подгруппашка шоатта дийнахьа хинна ловзараш ух тайпара чакхдаьннад: «Зенит» (Туркменская ССР) — «Юность» (Мордовская АССР) — 1:0, «Факел» (Армянская ССР) — «Олимпия» (Литовская ССР) — 1:1, «Луч» (Киргизская ССР) — «Строитель» (Смоленск) — 3:0.

ТВ

19 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — 1уйранна гимнастика.
9.05 — Мультфильм.
9.20 — «Цыган» яха телевизионни дукхасерийни художественни фильм. Хьалхара серий.
11.00 — «Халкъа хьастеш» яха фильм-концерт. Йистехьчча — кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — «Архангельски традиций». Телевизионни документальни фильм.
15.20 — Ленински комсомола совг1ата лауреаташ — художественни коллективаш концерт.
15.55 — Берашта йола фильм. «Сатосечча [illegible]» яха телевизионни художественни фильм.
17.05 — «Легендай дуние т1а». Фильм-концерт.
17.35 — Афганистана [illegible] «Афганистан. Революци д1ахо йодаш латт». Документальни фильм.
18.25 — «Олимпиада-80». Дуние т1ехьа дог. 27-ча [illegible].
18.45 — «Тахан дуние т1а».
19.00 — КПСС XXVI съезда [illegible]. «Г1улакхаш а [illegible]».
19.20 — «Арфа [illegible]». Фильм-концерт.
19.40 — «Цыган» яхача телевизионни дукхасерийни художественни фильма премьера. Шоллаг1а серий.
21.00 — «Ха».
21.30 — СССР халкъа артиста [illegible] концерт. «Олимпиада-80» яхача культурни программа [illegible]. Перерыве — «Тахан дуние т1а» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

9.30 — ВЛКСМ ЦК «Т1оарска бургац» яхача клуба совг1ат [illegible]. Футбол.
10.10 — «Дуние [illegible] обозрение» (нохчий меттала).
10.25 — «Нохч-Г1алг1айчу г1она».
10.45 — «[illegible]». Фильм.
18.00 — [illegible] концерт.
18.30 — «Г1ишлош [illegible] архитектура я». Киножурнал.
18.30 — «Доттаг1ий [illegible]». Литературни передача (г1алг1ай меттала).
20.00 — «Байкал [illegible]».
20.15 — «Дуние [illegible] панорама».
21.00 — Центральни телевиденин Еревански [illegible] симфонически оркестра концерт.
21.40 — «[illegible]» яха художественни фильм.

20 АВГУСТ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — 1уйранна гимнастика.
8.45 — «Дукхаеза [illegible]».
9.20 — «Цыган» яха телевизионни дукхасерийни художественни фильм. Шоллаг1а серий.
10.55 — Бразил. Совет. [illegible] — кердадараш.
14.30 — Кердадараш.
14.50 — Москов телевидение студи «Комсомольск-на-Днепре», [illegible] яхача документальни фильмай программа.
15.40 — «Эрсий [illegible]».
16.10 — Халкъа артист РСФСР [illegible] артиста Шолохова. [illegible] передача.
16.35 — «[illegible]».
16.55 — «Подмосковные [illegible]».
17.20 — «[illegible]». Фильм-концерт (Вильнюс).
17.45 — «Къахьегама [illegible]».
18.10 — «[illegible] сурта т1а [illegible]».
18.25 — «Олимпиада-80». Дуние т1ехьа дог. 20-ча [illegible].
18.45 — «Тахан дуние т1а».
19.00 — «[illegible]». Светлана [illegible] вокальни [illegible]. Фильм-концерт.
19.20 — «Олимпийски [illegible]».
19.35 — «Цыган» яхача телевизионни дукхасерийни художественни фильма премьера. Кхоалаг1а серий.
21.00 — «Ха».
21.30 — «Фу? Мичча? Маца?». Телевизионни викторина. Йистехьчча — «Тахан дуние т1а» яха информационни выпуск.

II ПРОГРАММА

17.30 — «[illegible]» яха документальни фильм.
17.50 — «Лазер — [illegible]?».
18.10 — «Нохч-Г1алг1айчу г1она».
18.30 — «[illegible]».
18.40 — Социалистически [illegible] концерт (г1алг1ай меттала).
19.10 — «[illegible]» (нохчий меттала).
19.45 — Мультфильм.
19.55 — «[illegible]».
20.15 — «Музыкальни [illegible]». Передача д1ахьу Белоусас.
20.45 — «[illegible]» яха документальни фильм.
20.55 — [illegible] — симфони.
22.40 — «[illegible]».

КАГИРХОЙИ МЕХКАРИЙИ!

№ 10 йолча грозненски технически училище Д1АККХАЙКАДУ 1980—1981 дешара шера дешархой укх специальностех д1аяздаш хилар:

1. Кулг-шера сварка еш бола электросварщикаш. Дешара ха 1 шу. Образовани 10 класс. Стипенди — 76 сом. Советски эскарера мукъабаьннарашта — 105 сом.

2. Газосварочни балхаш де 1ема а беш центральни отопление, водоснабжене, газоснабжене монтаж еш бола слесараш. Дешара ха 1 шу. Образовани 10 класс. Стипенди — 76 сом. Советски Эскарера мукъабаьннарашта — 105 сом. Образовани 8 класс. Дешара ха — 2 шу.

3. Слесараш вентиляционникаш. Дешара ха 1 шу. Образовани 10 класс. Стипенди — 76 сом. Образовани 8 класс. Дешара ха 2 шу.

4. Электромонтажникаш. Дешара ха 1 шу. Образовани 10 класс. Стипенди 76 сом.

5. Каменщикаш. Дешара ха 1 шу. Образовани 8—10 класс.

6. Юртара г1ишлош мастераш. Дешара ха 1 шу. Образовани 10 класс. Стипенди — 30 сом.

7. Архитектурно-г1ишлой профиль йола светчиками-чертежникаш. Дешара ха 1,5 шу. Образовани 10 класс. Стипенди — 76 сом.

8. Технически оборудованиена монтаж еш слесараш. Дешара ха 1 шу. Образовани 10 класс. Стипенди — 76 сом.

Училища адрес: 364007, г. Грозный, Заводской район, Социалистически улица, 40, ТУ-10.

Телефон: 2-64-03.

Училище ва йиш я трамвайшца №№ 2, 5 «Двухэтажки» яхача кхачча.

КАГИРХОЙИ МЕХКАРИЙИ!

№ 4 йолча Грозненски профессионально-технически училища 1980—1981 дешара шера дешаркой деша д1ачуйоаккха Д1АХОЙТ 8—10 класс чакхъьяьннарах.

Дешара ха 1—3 шу.

Укх профессех:

1. Мехкадаьттий гаш боаккхача скважинашта эксплуатационни разведочни бурув тохача бурильщика г1оанча.
2. Буровойшта г1улакх деш йола электромонтер,
3. Электрогазосварщик,
4. Слесарь-авторемонтник,
5. Химически анализа лаборант,
6. Топограф-геодезист.
7. Плиточник-отделочник - штукатур.

Училище кийчъю «Грознефть» объединенена кадраш. Деша баг1ача хана дешархой 1алашбу нах боаццаш обмундированиеца, кхачаца, учебникашца, общежитеца. Производственни практика йолча хана дешархошта шоай специальностаг1а доаг1ача юкъарча алапех 33 процент мара д1атеха. Училище деша вог1аш лаьхка ха къахьегама стажица д1алоархI. Дешар кхеташ бе юкъера технически лакхарей образовани йола мастераш. Училища кхо курс чакхъьяьккха а йистебоалаш д1алуш йола экзамеш толаме д1аенна а болча кагирхошта юкъера образовани яиккхарах дола аттестати профессег1а разряд енна дола аттестате д1алу. Училища чакхъьяьккхараш шоай специальностаг1а городе Грозне болх бе д1ахьожабу.

Училище деша отта безам болчар училища директора ц1ерг1а хьачудила деза ер документаш:

Заявлени,
Образовани хьакъехьара тешал е аттестат,
вахача моттигера справка,
ваьча ханах дола тешал е паспорт,
3х4 размер 6 фотокарточка.

Документаш хьачуийлу х1ара денна 1уйрийна 8 сахьат даьлча дехьа 16 сахьат лаллалца.

Занятеш д1айолаху 1980 шера 1 сентябре.

Хьамсара доттаг1ий! Тха училище деша отта!

Из чакхъьяьккхачул т1ехьаг1а оашош хержача специальностаг1а йоккха говзал йола болхлой хургда шоах, х1ьта юкъера образовани а хургьа шун.

Училища адрес: г. Грозный, 364029, 12 участок, ГПТУ-4. Автобусаш № 13, 24, 25, трамвай № 5, «12 участок» яхача уж соцача кхачча.

ХЬАМСАРА МЕХКАРИЙИ КАГИЙ НАХИ!

Нагахьа сийна кхачан промышленноста специалисташ хила безам болаш шо дале, деша дувла № 12 йолча Грозненски профессионально-технически училище.

УЧИЛИЩА Д1АХОЙТ:

1980—1981 дешара шера укх специальностех деша дешархой д1аяздаш хилар:

1. Пекарь; тестовед; бод хьуш йолча машинай машинист. Дешара ха: 10 класс образовани йолчоа — 2 шу. 8 класс образовани йолчоа — 3 шу.

2. Карамельщик: зарщик (конфеташта кьахьет т1ахьоарчадеш йолча машинашца болх бе а ховргдолаш). Дешара ха: 10 класс образовани йолчоа — 1 шу. 8 класс образовани йолчоа — 2 шу.

3. Кондитер: Дешара ха: 10 класс образовани йолчоа — 2 шу.

4. Шурийна пастеризаци еш из шелъейш йола аппаратчик (шурий продукци кийчъеча сепараторщика болх бе а ховргдолаш). Дешара ха: 10 класс образовани йолчоа — 1 шу. 8 класс образовани йолчоа — 2 шу.

5. Колбасни изделей формовщик. Дешара ха: 10 класс образовани йолчоа — 2 шу.

6. Чкъьаран изделей кулинар; чкъьаран обработчик, чкъьаран коптильщик. Дешара ха: 8 класс образовани йолчоа — 1 шу.

7. Стерилизаци аппаратчик; варщик. Дешара ха: 10 класс образовани йолчоа — 1 шу. 8 класс образовани йолчоа училище д1ахо дешаш хургва юкъера школазхьа хийсьйна программаца. Училище деша д1ачуийнашта 30 сома боарам болаш стипенди тел. 10 класс образовани йола заводи группашка дешаш бараьна 70 сома [illegible] кхоачаш тел стипенди, х1ьта кхаьна дешаш бараьта 25 процент дукхаг1а а тел. Производственни практика йолча хана айчахь беза 100 процент д1алу [illegible] шархоаш.

Училище болх бе и технически творчества, художественни самодеятельноста кружокаш спортивно-массови секцеш.

Училище деша вог1ачо хьачуйла еза:
1. Заявлени,
2. Вахача моттигера справка,
3. Образовани хьакъехьара документ,
4. 3х4 размер йолаш дйь фотокарточка,
5. Школера характеристика.
6. Призывник яра хьакъехьара справка.

Училище адрес: г. Грозный, 364003, Партизански улица, 19, ПТУ-12.

Телефон 3-33-23.

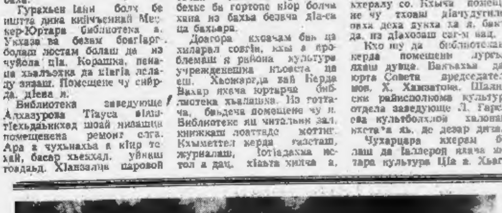

Хоза я хьуна бисте. Х. МУКАЕВА фотоэтюд.

№ 16 йола «Агитатора блокнот»

Кепатеха ара а дьнна арбенаараш д1адоахийтан да № 16 йола КПСС Нохч-Г1алг1ай обкома пропаганда агитаци отдела «Агитатора блокнот». «Хьалхенаташ те» яхача редакционни статьях т1адалад [illegible].

«Агитаце практика» яхача рубрикана к1ел кепатехай «Грозненски ремонтно-механически завода парткоме секретара Т. Е. Вишe «Доьзал хоадамболаш хьехадеш» [illegible] корреспонденци.

Чи — доахьара лоарх1аме резерв хилараш дуз, хий выступление т1а зоотехника Е. Кучерявенко. «Лоарх1аме доахьара резерв» яхаш я из.

Агитатора болча новкъостаца кепатехад «Вреь йола хила» яха методически хьехамаш.

Кепатеха аральнинай «Мл-агитатора наьцкъаргаа» [illegible] корта а болаш исторически [illegible] кандидата А. Маркова дунен халкъашта юкъера тенал хьаь статья.

Редактора заместитель
М. М. ХАМХОЕВ.

Метеостанци

Тахан республике г1оллем Грозне хьенаьлгиш йоркаш а йолаш, йолчан а йоацаш, малхбоалехьара секунда 2—7 метр сиха мух а болаш, фегара температура республике г1алла 21—29, Грозне 26—28 градус йолхал а йолаш хила мег.

Кхоанен хоаьмен тоьаьл хьоалаьчан а йолаш, к1ежгадукьа доьга а доьг1ан, бебеча ов1оналкьахьара секунда 3—7 метр сиха мух а болаш. Фегара температура бийсанна 13—18, деношта 18—23 градус йоахкал а йолаш ха отта тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковски ул., 92. Телефонаш: редактора — 9-24-09; редактора заместителя — 9-24-03; бехктонкхаме секретара — 9-24-00; отделаш: партийни вахара — 9-24-04; промышленностех транспортех — 9-24-01; юрта боахама — 9-24-06; культура — 9-24-05; кхьилой — 9-24-07; корректорски — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 9-24-09; заместителя редактора — 9-24-03; ответственного секретаря — 9-24-00; отделы: партийной жизни — 9-24-04; промышленности и транспорта — 9-24-01; сельского хозяйства — 9-24-06; культуры — 9-24-05; писем — 9-24-07; корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ерей, шоаттен деношка.

СФ05289. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 3935.